

Republica Moldova

**Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE**

str. Alexandr Pușkin 52/A, MD 2005 Chișinău, Tel: 022 852 901, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr.

din 2021

mun. Chișinău

Înregistrat:

Ministerul Justiției

Nr. _____ din _____

Ministru

**cu privire la aprobarea Regulamentului privind măsurarea energiei electrice
în scopuri comerciale**

În temeiul art. 55, alin. (2) din Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 413*) cu modificările ulterioare, Consiliul de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, conform Anexei nr. 1 la prezenta Hotărâre.
2. Se abrogă Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 382 din 2 iulie 2010 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 765*), înregistrată la Ministerul Justiției cu nr. 779 din 28 octombrie 2010.
3. Se aprobă modificările ce se operează în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 168/2019 din 31 mai 2019 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 209-216, art. 1093*), înregistrat la Ministerul Justiției cu nr. 1463 din 21 iunie 2019, conform Anexei nr. 2 la prezenta Hotărâre.
4. Se aprobă modificările ce se operează în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 169/2019 din 31 mai 2019 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 209-216, art. 1094*), înregistrat la Ministerul Justiției cu nr. 1464 din 21 iunie 2019, conform Anexei nr. 3 la prezenta Hotărâre.
5. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina subdiviziunilor Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Veaceslav UNTILA
Director General

Octavian CALMÎC
Director

Eugen CARPOV
Director

Ștefan CREANGĂ
Director

Violina ȘPAC
Director

Modificările

ce se operează în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 168/2019 din 31 mai 2019 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 209-216, art. 1093), înregistrat la Ministerul Justiției cu nr. 1463 din 21 iunie 2019

1. La pct. 104 sbp. 14, 16, 17, 18, 19, 20 se exclude;

2. Pct. 113 va avea următorul cuprins:

„113. Utilizatorii de sistem sunt în drept să solicite recuperarea prejudiciilor materiale și morale cauzate de operatorul de sistem, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament, Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice și a [Legii 107/2016](#) cu privire la energia electrică.”;

3. La pct. 122 sbp.4 la final se completează cu cuvintele „și Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice”;

4. Pct. 125 se exclude;

5. La pct. 141 sbp. 6) cuvintele „consumul fără evidență a energiei electrice sau al” se exclude;

6. La pct. 158 cuvântul „energetici” se substituie cu cuvântul „energetice”;

7. Titlul secțiunii 6 din Capitolul II, va avea următorul cuprins: „Evidența energiei electrice”;

8. Pct. 177 se exclude;

9. Se completează cu pct.178¹ cu următorul cuprins:

„Evidența energiei electrice se realizează conform cerințelor Regulamentului privind măsurarea energiei electrice, aprobat de Agenție.”;

10. Pct. 179, 180, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227 și 228 se exclude;

10. „Anexa nr.3 la Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice” se exclude.

**Modificările
ce se operează în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice, aprobat prin
Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 169/2019 din 31 mai 2019
(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 209-216, art. 1094), înregistrat la
Ministerul Justiției cu nr. 1464 din 21 iunie 2019,**

1. Pct.34 se exclude;

2. La pct. 76:

sbp. 2) se exclude;

sbp. 8) cuvintele „prezentul Regulament” se substituie cu textul „Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, aprobat de Agenție,”;

3. La pct. 77:

sbp. 6) cuvintele „indicilor echipamentelor de măsurare” se substituie cu textul „indicațiilor privind cantitatea de energie electrică consumată oferite de operatorul de sistem”

sbp. 10) va avea următorul cuprins:
„să prezinte consumatorului final calculul cantității de energie electrică determinată de operatorul de sistem în cazul consumului de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare,”;

4. La pct. 78:

sbp. 1) cuvintele „privind racordarea” se substituie cu textul „cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat de Agenție,”;

sbp. 4) cuvântul „respectiv” se exclude;

sbp. 5) la final se completează cu cuvintele „și în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale,”;

5. La pct.84 cuvintele „indicilor echipamentului de măsurare” se substituie cu textul „cantităților de energie electrică determinate de operatorul de sistem conform Regulamentului privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale,”;

6. Pct.85 va avea următorul cuprins:

„85. Energia electrică, utilizată în locurile de uz comun din blocurile locative și din cămine, se facturează la prețul aprobat pentru consumatorii casnici sau la prețul negociat și în baza cantității de energie electrică determinată de operatorul de sistem conform Regulamentului privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale.”;

7. La pct. 87:

Se completează cu sbp. 3¹) cu următorul cuprins:
„3¹) consumul mediu zilnic calculat conform indicilor echipamentului de evidență”;

sbp. 4) cuvintele „consumată în” se substituie cu cuvintele „determinată pentru”;

8. Pct.95 va avea următorul cuprins:

„95. În cazul constatării documentare a consumului de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, cantitatea de energie electrică consumată se determină conform cerințelor Regulamentului privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale.”;

9. Punctele 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105,106 și 114 se exclud;

10. Prima frază din pct.117 va avea următorul cuprins:

„Furnizorul este în drept să solicite, iar operatorul de sistem deconectează în termen de cel mult 10 zile instalațiile electrice ce aparțin consumatorului noncasnic în următoarele cazuri.”;

11. Pct.132 va avea următorul cuprins:

„132. Evidența consumului de energie electrică se realizează conform Regulamentului privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, aprobat de Agenție. ”;

12. Punctele 134, 135, 136, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145 și 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154 și 155 se exclud;

13. Anexa nr.4 la Regulamentul privind furnizarea energiei electrice se exclude.

REGULAMENT

privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale

Secțiunea 1

Scopul și domeniul de aplicare

1. Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale (în continuare Regulament) stabilește principiile și condițiile în care urmează să se realizeze măsurarea în scopuri comerciale a cantităților de energie electrică produsă, importată, exportată, tranzitată, transportată, distribuită, furnizată și consumată.

2. Prezentul Regulament se aplică în mod nediscriminatoriu producătorilor, operatorilor de sistem, furnizorilor și consumatorilor finali, în raporturile juridice ce apar în legătură cu echipamentele de măsurare a cantităților de energie electrică în scopuri comerciale, pe piața angro și pe piața cu amănuntul de energie electrică, inclusiv la eliberarea avizelor de racordare la rețeaua electrică, la montarea și la exploatarea echipamentelor de măsurare. Echipamentele de măsurare destinate măsurării cantităților de energie electrică în scopuri tehnice nu fac obiectul prezentului Regulament.

3. Prezentul Regulament stabilește reguli pentru măsurarea:

- 1) cantităților de energie electrică livrată și consumată în/din rețeaua electrică de centralele electrice;
- 2) cantităților de energie electrică intrată și ieșită în/din rețeaua electrică de transport;
- 3) cantităților de energie electrică intrată și ieșită în/din rețeaua electrică de distribuție;
- 4) cantităților de energie electrică importată, exportată și tranzitată prin sistemul electroenergetic;
- 5) cantităților de energie electrică în punctele de schimb dintre rețelele electrice de distribuție;
- 6) cantităților de energie electrică furnizată consumatorilor finali.

4. În sensul prezentului Regulament se utilizează termenii definiți în Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică, Legea metrologiei nr.19/2016, Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, precum și următorii termeni și definiții utilizate cu următoarea semnificație:

activitate de măsurare a energiei electrice - ansamblu de acțiuni (măsurarea propriu-zisă, citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare, colectarea datelor cu privire la indicațiile echipamentelor de măsurare, gestionarea bazei de date cu privire la echipamentele de măsurare și prezentarea informației ce ține de măsurarea energiei electrice) desfășurate de către producător, operatorii de sistem, și furnizor în legătură cu măsurarea și înregistrarea cantităților de energie electrică;

categorie de puncte de măsurare - puncte de măsurare pentru care Regulamentul stabilește cerințe tehnice distincte;

contor cu corecții de pierderi - aparat de măsurare care poate estima și înregistra pierderile de energie electrică între punctul de măsurare și punctul de delimitare a proprietății;

contor de energie electrică - aparat electric destinat măsurării cantității de energie electrică ce parcurge un circuit concret;

contor de energie electrică de control - contor de energie electrică montat astfel încât să măsoare aceleași mărimi pe care le înregistrează contorul de energie electrică comercial și care servește pentru verificarea corectitudinii înregistrărilor contorului de energie electrică comercial;

echipament de măsurare inteligent - echipament de măsurare ce permite înregistrarea orară, unidirecțională sau bidirecțională a energiei electrice, precum și stocarea datelor de măsurare, iar în unele cazuri transmiterea datelor de măsurare la distanță;

punct de măsurare - loc în sistemul electroenergetic sau loc situat la interconexiunile dintre sistemele electroenergetice în care cantitățile de energie electrică produsă, transportată, importată, exportată, tranzitată, furnizată și consumată se măsoară în scopuri comerciale;

sistem automatizat de măsurare - ansamblu de echipamente ce asigură măsurarea, în scopuri comerciale, a cantităților de energie electrică produsă, transportată, importată, exportată, tranzitată, distribuită, furnizată și consumată, precum și care asigură colectarea automată a datelor din contoarele electrice, stocarea și păstrarea acestora în baza de date și care are posibilitatea de transmitere a informației.

Secțiunea 2

Drepturi, obligații și responsabilități privind activitatea de măsurare a energiei electrice

5. Activitatea de măsurare a energiei electrice este efectuată de către producător, operatorul de sistem, și furnizor. Consumatorul final este în drept să participe la măsurarea energiei electrice.

6. Evidența energiei electrice se realizează doar utilizând echipamente de măsurare verificate metrologic, ale căror tipuri sunt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și plasat pe pagina web oficială a Institutului Național de Metrologie.

7. În funcție de cerințele distincte față de echipamentul de măsurare și în funcție de responsabilul de achiziționarea și instalarea echipamentului de măsurare și de efectuarea activității de măsurare se stabilesc următoarele categorii de puncte de măsurare a energiei electrice:

Categoria A: Puncte de măsurare a cantităților de energie electrică livrată în rețeaua electrică de transport sau de distribuție de la centralele electrice.

Categoria B: Puncte de măsurare ale cantităților de energie electrică importată, exportată și tranzitată prin sistemul electroenergetic, puncte de măsurare de la interconexiunile cu alte sisteme electroenergetice și puncte de măsurare a cantităților de energie electrică intrată în rețeaua electrică de distribuție din rețeaua electrică de transport.

Categoria C: Puncte de măsurare a cantităților de energie electrică furnizată consumatorilor finali a căror instalații de utilizare sunt racordate direct la rețeaua electrică de transport, indiferent de tensiunea punctului de racordare sau de tensiunea primară/secundară a transformatorului de forță.

Categoria D: Puncte de măsurare a cantităților de energie electrică furnizată consumatorilor finali ale căror instalații de utilizare sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție cu tensiunea egală sau mai mare de 6 kV sau care au în proprietate sau în posesie stații sau puncte electrice de transformare.

Categoria E: Puncte de măsurare a cantităților de energie electrică furnizată consumatorilor finali ale căror instalații de utilizare sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție, cu excepția celor din categoria D.

8. Pentru validarea tranzacțiilor cu energie electrică pe piața de energie electrică este necesară asigurarea măsurării următoarelor cantități de energie electrică, fără a se limita la:

- 1) livrată în rețeaua electrică de la centrala electrică a producătorului;
- 2) utilizată pentru necesitățile proprii și de gospodărire (separat) la centralele electrice și la stațiile de transformare;
- 3) furnizată consumatorilor finali prin liniile electrice directe de la barele centralei electrice;
- 4) intrată în rețeaua electrică de transport sau de distribuție;
- 5) furnizată consumatorilor finali ale căror instalații de utilizare sunt racordate la rețelele electrice de transport sau de distribuție;
- 6) transmisă prin liniile de tranzit (separat în fiecare direcție);
- 7) importată;
- 8) exportată.

9. În legătură cu măsurarea energiei electrice producătorul, operatorul sistemului de transport și operatorul sistemului de distribuție au următoarele obligații:

- 1) să asigure, în toate punctele de măsurare instalate în rețelele electrice, dotarea cu echipamente de măsurare legalizate, adecvate, verificate metrologic, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament și potrivit Legii metrologiei nr.19/2016 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.100 – 105 art.190) și să utilizeze personal instruit corespunzător realizării atribuțiilor specifice;
- 2) să asigure configurarea, instalarea, verificarea metrologică periodică și exploatarea echipamentelor de măsurare în conformitate cu prevederile prezentului Regulament și legislația în domeniu Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică, Legea metrologiei nr.19/2016, Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică;
- 3) să efectueze în termen verificarea metrologică periodică a echipamentului de măsurare a energiei electrice furnizate consumatorului casnic;
- 4) să asigure măsurarea tuturor parametrilor necesari, în funcție de categoria punctelor de măsurare;
- 5) să asigure funcționarea echipamentelor de măsurare în clasa de precizie indicată pentru categoria de puncte de măsurare stabilită de prezentul Regulament;
- 6) să asigure accesul la informațiile din baza de date a echipamentelor de măsurare în conformitate cu prevederile prezentului Regulament;
- 7) să asigure accesul la echipamentele de măsurare a energiei electrice, inclusiv la cele de control, , pentru citirea indicațiilor la fața locului, pentru verificarea funcționării și pentru verificarea schemei de conectare și a sigiliilor;
- 8) să aplice, în conformitate cu Hotărârea ANRE nr.246 din 02.05.2007 , procedura de determinare a corecțiilor în cazul în care punctul de măsurare nu coincide cu punctul de delimitare;
- 9) să asigure păstrarea și securitatea datelor primare (indicațiilor echipamentelor de măsurare) și a rezultatelor obținute în urma prelucrării lor;

- 10) să asigure colectarea și stocarea datelor echipamentelor de măsurare;
 - 11) să asigure securitatea și confidențialitatea datelor de măsurare, precum și a rezultatelor obținute în urma prelucrării acestora;
 - 12) să determine cantitățile de energie electrică în cazurile și în conformitate cu prevederile prezentului Regulament;
 - 13) pentru echipamentele de măsură cu citire la distanță, să definească și să aplice proceduri de rezervă pentru citirea datelor în cazul în care transmiterea datelor la distanță nu a fost realizată;
 - 14) să informeze solicitantul, potențial utilizator de sistem, despre parametrii și caracteristicile tehnice ale echipamentelor de măsurare ce urmează a fi instalate, precum și despre tipurile echipamentelor de măsurare, legalizate pe teritoriul Republicii Moldova.
- 10.** Producătorul, operatorii de sistem, sunt obligați să asigure în cel mai scurt timp repunerea în funcțiune sau înlocuirea echipamentului de măsurare pentru care sunt responsabili, în cazul când s-a înregistrat un incident.
- 11.** Operatorul sistemului de transport este responsabil de stabilirea standardului de codificare pentru evidența punctelor de măsurare în scopuri comerciale.
- 12.** Operatorul de sistem atribuie fiecărui punct de măsurare un cod de identificare conform standardului de codificare pentru evidența punctelor de măsurare elaborat de operatorul sistemului de transport.
- 13.** Operatorul sistemului de transport este responsabil de emiterea codurilor pentru toate punctele de măsurare utilizate pentru tranzacții pe piața de energie electrică.
- 14.** În scopul emiterii codurilor pentru punctele de măsurare, utilizate pe piața de energie electrică, din alte rețele decât cea a Operatorului sistemului de transport, respectivul operator de sistem transmite către Operatorul sistemului de transport codurile de identificare, stabilit în conformitate cu standardul indicat în pct. 11.
- 15.** Verificarea îndeplinirii lucrărilor de instalare, de exploatare, de întreținere și de verificare metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorilor finali instalațiile cărora sunt racordate la rețelele lor electrice sunt asigurate de către operatorii de sistem.
- 16.** Cheltuielile legate de procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare la consumatorii casnici sunt suportate de operatorul sistemului de distribuție din sursele incluse în tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, cu excepția situațiilor în care consumatorul casnic solicită instalarea unui echipament de măsurare inteligent, care permite înregistrarea orară a energiei electrice consumate, caz în care consumatorul casnic suportă cheltuielile respective de procurare, întreținere și înlocuire a echipamentului de măsurare.
- 17.** Cheltuielile privind procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare la consumatorii noncasnici sunt suportate de către aceștia.
- 18.** Operatorul sistemului de distribuție (în continuare OSD) este în drept să instaleze contoare de energie electrică de control pentru a determina cantitățile de energie electrică intrată în rețeaua electrică de distribuție. Cu acordul producătorului sau, după caz, al operatorului sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție poate instala contoare de energie electrică de control și în alte puncte de măsurare a fluxurilor de energie electrică.
- 19.** Contoarele de energie electrică de control trebuie să aibă caracteristici identice contoarelor de energie electrică ce servesc pentru măsurarea în scopuri comerciale a energiei electrice.

20. În cazul ieșirii din funcție a echipamentelor de măsurare a energiei electrice ce servesc pentru măsurarea în scopuri comerciale a energiei electrice la determinarea cantităților de energie electrică, cu acordul scris al părților, pot fi utilizați indicii contoarelor de energie electrică de control.

21. Operatorul de sistem este obligat să accepte solicitarea producătorului de a participa la controlul sau la citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare a cantităților de energie electrică intrată în rețeaua electrică de la centrala electrică a producătorului respectiv, inclusiv la toate fiderele de plecare spre rețeaua OSD.

22. Operatorul de sistem este obligat să refuze instalarea echipamentului de măsurare procurat de către solicitant, dacă acest echipament nu este adecvat, nu este legalizat, nu este verificat metrologic, este demonstrat faptul că a fost sustras, și/sau dacă echipamentul de măsurare nu corespunde prevederilor prezentului Regulament.

23. Producătorii și consumatorii finali sunt obligați să păstreze intacte și să nu intervină asupra echipamentelor de măsurare instalate în limitele proprietății lor.

24. În cazul în care echipamentul de măsurare este instalat în limita proprietății operatorului de sistem, responsabil de integritatea echipamentului de măsurare este operatorul de sistem.

25. Punctul de măsurare și de instalare a echipamentului de măsurare, instalarea echipamentului de măsurare, sarcina transformatoarelor de curent și de tensiune, pierderile de tensiune în conductoarele de conexiune a diferitor componente ale echipamentului de măsurare, sunt stabilite în avizul de racordare eliberat de operatorul de sistem, conform cerințelor Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, și trebuie să corespundă prevederilor Normelor de amenajare a instalațiilor electrice (NAIE). Este obligatorie asigurarea protecției echipamentului de măsurare contra deteriorării și a vibrațiilor, precum și excluderea accesului liber al persoanelor terțe la echipamentul de măsurare.

26. Pentru fiecare instalație de racordare este obligatoriu dotarea cu echipament de măsurare a energiei electrice.

27. Procurarea, instalarea, verificarea metrologică periodică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare în punctele de măsurare de categoria A se efectuează de către producător, din contul acestuia. Producătorul este responsabil de integritatea echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate acestuia.

28. Operatorul sistemului de transport este responsabil de achiziționarea, instalarea, sigilarea, exploatarea, verificarea metrologică periodică, repararea și înlocuirea echipamentului de măsurare instalat în punctele de măsurare de categoria B. Operatorul sistemului de transport este responsabil de integritatea echipamentului de măsurare respectiv și a sigiliilor aplicate acestuia.

29. Operatorul sistemului de transport este responsabil ca echipamentele de măsurare instalate în punctele de măsurare de categoria C să fie instalate, exploatate, întreținute și verificate metrologic periodic. Cheltuielile pentru achiziționarea, instalarea, exploatarea, verificarea metrologică periodică, repararea și înlocuirea echipamentului de măsurare instalat în punctele de măsurare de categoria C se suportă de consumatorii finali respectivi. Consumatorii finali suportă inclusiv costurile achiziționării, instalării și punerii în funcțiune a mijloacelor tehnice pentru citirea de la distanță a cantităților de energie electrică înregistrată de echipamentele de măsurare și transmiterea acestora către sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului sistemului de transport, dacă echipamentele de măsurare nu au integrate asemenea mijloace.

30. Operatorul sistemului de distribuție este responsabil de instalarea, de exploatarea, de întreținerea și de verificarea metrologică periodică a echipamentului de măsurare, instalat în punctele de măsurare de categoria D și E. Cheltuielile pentru achiziționarea, instalarea, exploatarea, verificarea metrologică periodică, repararea și înlocuirea echipamentului de măsurare instalat în punctele de măsurare de

categoriile respective se suportă de către consumatorii noncasnici respectivi. Pentru echipamentele de măsurare a energiei electrice în punctele de măsurare de categoria D consumatorii noncasnici suportă inclusiv costurile achiziționării, instalării și punerii în funcțiune a mijloacelor tehnice pentru citirea de la distanță a cantităților de energie electrică înregistrată de echipamentele de măsurare și transmiterea acestora către sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice al operatorului de sistem.

31. Pentru consumatorii casnici, cheltuielile legate de procurarea, verificarea metrologică, instalarea, sigilarea, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare se suportă de către operatorul rețelei de distribuție.

32. Consumatorii finali care dețin instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile care produc în scopul acoperirii consumului propriu de energie electrică, achită cheltuielile pentru achiziționarea, instalarea, exploatarea, verificarea metrologică, repararea și înlocuirea echipamentului de măsurare.

33. Consumatorul final este responsabil de integritatea echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate lui în cazul în care echipamentul de măsurare este instalat în limita de proprietate a consumatorului final. Integritatea echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate în cazul când echipamentul de măsurare este instalat în limita de proprietate sau în instalațiile electrice ce aparțin operatorului de sistem este responsabilitatea operatorului de sistem respectiv.

34. Cheltuielile pentru demontarea, remontarea sau reamplasarea echipamentului de măsurare, la cererea utilizatorului de sistem, sunt suportate integral de către utilizatorul de sistem.

35. Cererea pentru demontarea, pentru remontarea sau pentru reamplasarea echipamentului de măsurare se depune de consumatorul final la oficiul furnizorului, care transmite cererea operatorului de sistem în ziua înregistrării. Plata pentru demontarea, pentru remontarea sau pentru reamplasarea echipamentului de măsurare se încasează de furnizor și se transmite operatorului de sistem.

36. Cererea pentru demontarea, pentru remontarea sau pentru reamplasarea echipamentului de măsurare se depune de producător la operatorul de sistem. Plata pentru demontarea, pentru remontarea sau pentru reamplasarea echipamentului de măsurare se încasează în acest caz de operatorul de sistem.

37. Utilizatorul de sistem suportă cheltuielile de reparare, demontare, verificare metrologică de expertiză și remontare a echipamentului de măsurare deteriorat sau de înlocuire a lui, precum și este obligat să achite contravaloarea consumului recalculat de energie electrică în cazul în care deteriorarea echipamentului de măsurare are loc din vina acestuia.

38. Operatorul de sistem sigilează dispozitivele de acționare a separatoarelor transformatoarelor de tensiune, care alimentează echipamentele de măsurare.

39. Reparația echipamentului de măsurare se efectuează din contul consumatorului noncasnic, cu acordul operatorului de sistem, și în baza solicitării depuse la furnizor. Furnizorul expediază solicitarea respectivă operatorului de sistem în cel mult 1 zi lucrătoare de la înregistrarea ei.

40. Reamplasarea, înlocuirea, din inițiativa consumatorului noncasnic, a transformatoarelor de măsură (care alimentează echipamentul de măsurare), inclusiv instalarea unor transformatoare de măsură cu alt coeficient de transformare, se efectuează din contul consumatorului noncasnic, cu acordul operatorului de sistem în baza solicitării consumatorului depusă la furnizor. Furnizorul expediază solicitarea respectivă operatorului de sistem în cel mult 1 zi lucrătoare de la înregistrarea ei.

41. Utilizatorul de sistem este obligat să obțină acordul operatorului de sistem înainte de demararea lucrărilor care conduc la modificarea schemei de conectare a echipamentului de măsurare. Solicitarea respectivă se depune de către producător la operatorul de sistem. Solicitarea de demararea lucrărilor care conduc la modificarea schemei de conectare a echipamentului de măsurare se depune de către consumatorul final la furnizor. Furnizorul expediază solicitarea respectivă operatorului de sistem în cel

mult 1 zi lucrătoare de la înregistrarea ei. Pe durata efectuării acestor lucrări, evidența consumului de energie electrică se ține conform procedurii convenite a priori între operatorul de sistem și utilizatorul de sistem.

42. Modificarea locului amplasării echipamentului de măsurare, la solicitarea consumatorului final, se efectuează din contul acestuia în conformitate cu tarifele pentru serviciile auxiliare aprobate prin Hotărârea ANRE nr.269/2018 din 28 septembrie 2018.

43. Repararea, înlocuirea echipamentului de măsurare defectat în rezultatul acțiunii personalului operatorului sistemului de transport, al operatorului sistemului de distribuție, producătorului sau al furnizorului va fi efectuată din contul titularului de licență respectiv.

44. Cheltuielile legate de verificarea metrologică periodică, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare a energiei electrice utilizată la casele departamentale, locurile de uz comun și la funcționarea ascensoarelor se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție.

45. Operatorul sistemului de transport prezintă lunar furnizorilor, operatorilor sistemelor de distribuție, la solicitare, informații cu privire la echipamentele de măsurare din punctele de măsurare de categoria A, B și C desigilate, referitor la cauzele desigilării, la punctul de măsurare în care a fost desigilat echipamentul de măsurare, la cantitatea de energie electrică ce a fost calculată drept atribuită punctului respectiv de măsurare, pe parcursul perioadei în care echipamentul de măsurare nu a înregistrat energia electrică.

46. Operatorul de sistem este în drept în activitatea sa cu utilizatorul de sistem să opereze cu acte electronice contrasemnate de ambele părți, iar utilizatorul de sistem este în drept să aleagă modalitatea recepționării copiei actului întocmit. Operatorul de sistem asigură posibilitățile tehnice de validare a actelor întocmite prin aplicarea semnăturii electronice de către utilizatorul de sistem.

Secțiunea 3

Accesul la echipamentele de măsurare și citirea indicațiilor

47. Echipamentul de măsurare se instalează conform cerințelor stabilite în avizul de racordare eliberat de operatorul de sistem.

48. Echipamentul de măsurare urmează a fi instalat în așa mod, încât utilizatorul de sistem, furnizorul și operatorul de sistem să aibă acces liber pentru a citi indicațiile echipamentului de măsurare.

49. Echipamentul de măsurare la punctul de măsurare de categoria D și E este instalat în limitele teritoriului consumatorului final sau, în cazuri întemeiate, de comun acord cu operatorul sistemului de distribuție, în limitele proprietății operatorului de sistem. În cazul, în care echipamentul de măsurare este instalat în limitele proprietății operatorului de sistem, responsabilitatea pentru integritatea echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate acestuia îi revine operatorului de sistem, iar utilizatorul de sistem este în drept să aplice sigiliul său la echipamentul de măsurare. Operatorul de sistem este obligat să asigure, la solicitare, accesul utilizatorului de sistem la echipamentul de măsurare.

50. Echipamentul de măsurare la punctul de măsurare de categoria C este instalat la punctul de delimitare sau, în cazuri întemeiate, de comun acord cu operatorul sistemului de transport, în limitele proprietății consumatorului final. În cazul, în care echipamentul de măsurare este instalat în limitele proprietății operatorului de sistem, responsabilitatea pentru integritatea echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate acestuia îi revine operatorului de sistem, iar utilizatorul de sistem este în drept să aplice sigiliul său la echipamentul de măsurare. Operatorul de sistem este obligat să asigure, la solicitare, accesul utilizatorului de sistem la echipamentul de măsurare.

51. Operatorul sistemului de transport are acces liber la echipamentul de măsurare instalat în punctele de măsurare de categoria A (în cazul în care centrala electrică este racordată la rețeaua electrică de transport), B și C în scopul citirii indicațiilor echipamentului de măsurare, pentru efectuarea controlului echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate lui, pentru parametrizarea și/sau configurarea contoarelor electronice de energie electrică. Operatorul sistemului de transport de comun acord cu producătorul sau consumatorul final stabilesc timpul și condițiile efectuării acestor lucrări.

52. Operatorul sistemului de distribuție, furnizorii au dreptul de a participa la efectuarea de către operatorul sistemului de transport a lucrărilor enumerate în pct. 51. În vederea exercitării dreptului menționat, operatorul sistemului de transport prezintă, la solicitare, operatorilor sistemelor de distribuție și furnizorilor de energie electrică graficul de efectuare a lucrărilor planificate, enumerate la pct. 51. Operatorii sistemelor de distribuție, furnizorii confirmă participarea prin poștă electronică, fax, telefon.

53. Operatorul sistemului de transport este obligat să informeze în timp util operatorii sistemelor de distribuție și furnizorii de energie electrică despre timpul efectuării lucrărilor de control al echipamentului de măsurare, de parametrizare și/sau de configurare a contoarelor electronice de energie electrică, care au caracter neplanificat, astfel încât să permită celor din urmă să-și exercite dreptul de participare.

54. Operatorul sistemului de distribuție, furnizorii de energie electrică au acces liber la echipamentul de măsurare instalat în punctele de măsurare de categoria A (în cazul în care centrala electrică este racordată la rețeaua electrică de distribuție), D și E în scopul citirii indicațiilor echipamentului de măsurare, pentru efectuarea controlului echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate lui precum și în vederea parametrizării și/sau a configurării contoarelor electronice de energie electrică. Operatorul sistemului de distribuție și furnizorii de energie electrică de comun acord cu producătorul, operatorul sistemului de transport, consumatorul stabilesc timpul și condițiile efectuării acestor lucrări.

55. Personalul operatorului de sistem este obligat să prezinte utilizatorului de sistem legitimația de serviciu și să comunice scopul vizitei în situația în care solicită acces pe proprietatea utilizatorului de sistem, în scopul controlului echipamentului de măsurare și a porțiunii de linie electrică dintre punctul de delimitare și echipamentul de măsurare, pentru citirea indicilor echipamentului de măsurare, în vederea efectuării de lucrări la instalațiile, proprietate a operatorului de sistem și care sunt situate pe proprietatea utilizatorului de sistem sau în scopul deconectării de la rețeaua electrică a instalațiilor electrice ale utilizatorului de sistem.

56. În situațiile menționate, utilizatorul de sistem este obligat să asigure imediat și necondiționat accesul personalului operatorului de sistem la echipamentul de măsurare și la instalațiile respective. Producătorii și consumatorii finali sunt obligați să acorde acces reprezentanților operatorilor de sistem la echipamentele de măsurare care se află în limitele proprietății lor în vederea exercitării funcțiilor stabilite pentru operatorii de sistem în [Legea nr.107/2016](#) cu privire la energia electrică, prezentul Regulament și în actele normative aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare – Agenția).

57. În caz de refuz privind acordarea accesului la echipamentul de măsurare, operatorul de sistem este în drept să aplice prevederile pct. 141 din Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice aprobate prin Hotărârea nr.168/2019 ANRE, (în continuare Regulamentul privind racordarea).

58. Personalul operatorului de sistem și utilizatorul de sistem sunt în drept să stabilească, de comun acord, timpul efectuării activităților stipulate la pct. 55.

59. În cazul înlocuirii echipamentului de măsurare la consumatorii casnici, operatorul sistemului de distribuție informează consumatorii casnici despre data și intervalul de timp în limitele căruia se prevăd a fi efectuate lucrările de înlocuire a echipamentului de măsurare, astfel, ca intervalul respectiv de timp să

nu depășească 2 ore în cazul consumatorilor casnici din localitățile urbane și 4 ore în cazul consumatorilor casnici din localitățile rurale.

60. În cazul refuzului nemotivat al consumatorului final de a oferi operatorului de sistem acces la echipamentul de măsurare și ignorarea de către acest a solicitărilor operatorului de sistem privind asigurarea accesului mai mult de 3 luni consecutive, operatorul de sistem deconectează instalațiile electrice ale utilizatorului de sistem, cu respectarea prevederilor Regulamentului privind racordarea.

61. Utilizatorul de sistem, instalația de utilizare a căruia, nu este deconectată de la rețeaua electrică are drept de acces la întrerupătorul instalat după echipamentul de măsurare, în vederea efectuării de comutații.

62. Citirea indicațiilor echipamentului de măsurare în scopul facturării energiei electrice se efectuează de către personalul operatorului de sistem. Totodată, operatorul de sistem este obligat să contacteze utilizatorul de sistem pentru a i se asigura accesul la echipamentul de măsurare.

63. Operatorul sistemului de transport este obligat să efectueze citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare instalate în punctele de măsurare a cantităților de energie electrică produsă, importată, exportată, tranzitată prin sistemul electroenergetic și, împreună cu operatorul sistemului de distribuție, să efectueze citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare instalate în punctele de măsurare a cantităților de energie electrică intrată în rețeaua electrică de distribuție din rețeaua electrică de transport.

64. Citirea indicațiilor echipamentului de măsurare instalat în punctele de măsurare de categoria A se efectuează lunar de către operatorul de sistem la rețelele căruia este racordată centrala electrică în comun cu producătorul, în scopul determinării cantităților de energie electrică livrată de la centrala electrică în rețeaua electrică. Citirea indicațiilor echipamentului de măsurare instalat în punctele de măsurare de categoria A se efectuează conform graficului stabilit de către operatorul de sistem.

65. Citirea indicațiilor echipamentului de măsurare instalat în punctele de măsurare de categoriile A (în cazul în care centrala electrică este racordată la rețeaua electrică de transport), B și C se efectuează lunar de către operatorul sistemului de transport în scopul determinării cantităților de energie electrică produsă, importată, tranzitată, exportată, intrată în rețelele electrice de distribuție și furnizată consumatorilor finali instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate direct la rețeaua electrică de transport.

66. Citirea indicațiilor echipamentului de măsurare instalat în punctele de măsurare de categoriile A (în cazul în care centrala electrică este racordată la rețeaua electrică de transport), B și C se documentează în procese-verbale și semnate de părțile participante la citire. Procesele-verbale de citire a indicațiilor se păstrează pe o perioadă de 5 ani.

67. Citirea indicațiilor echipamentului de măsurare instalat în punctele de măsurare de categoriile A (în cazul în care centrala electrică este racordată la rețeaua electrică de distribuție), D și E se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție.

68. Operatorul sistemului de transport este obligat să accepte solicitarea operatorului sistemului de distribuție, furnizorului sau consumatorului final de a participa la controlul sau la citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare ale consumatorilor finali instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua electrică de transport.

69. Citirea indicațiilor echipamentului de măsurare instalat în punctele de măsurare a cantităților de energie electrică intrată în rețeaua electrică de distribuție din rețeaua electrică de transport se face în comun cu operatorul sistemului de distribuție. Operatorul sistemului de transport este obligat să accepte solicitarea operatorului sistemului de distribuție de a participa la controlul sau la citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare a cantităților de energie electrică intrată în rețeaua electrică de distribuție, inclusiv la toate fidelele de plecare spre rețeaua electrică de distribuție a OSD.

70. Prin acordul părților, citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare și transmiterea acestora către furnizori, operatorii sistemelor de distribuție și consumatorii finali se efectuează prin intermediul sistemului automatizat de măsurare a energiei cu indicarea perioadei de citire.

71. Operatorul sistemului de distribuție și furnizorul de energie electrică sunt în drept să participe cu operatorul sistemului de transport la citirea indicațiilor punctelor de măsurare de categoria C.

72. În cadrul citirii indicațiilor echipamentelor de evidență instalate în punctele de măsurare de categoria A, B, C și D operatorul de sistem stabilește cantitatea de energie electrică măsurată pentru perioada începând cu prima zi și până la ultima zi a lunii pentru care se efectuează citirea indicațiilor.

73. Pentru punctele de măsurare de categoria A, B și C, precum și pentru punctele de măsurare de categoria D dotate cu echipamente de măsurare cu posibilitatea înregistrării orare și transmitere la distanță a valorilor înregistrate, operatorul de sistem citește indicațiile echipamentului de măsurare pentru fiecare interval de dispecerizare a lunii de referință.

74. Pentru punctele de măsurare de categoria E operatorul sistemului de distribuție citește indicațiile echipamentului de măsurare conform itinerarelor și graficelor de citire a indicațiilor aprobate de operatorul sistemului de distribuție. Cantitatea de energie electrică consumată în perioada din ziua citirii până la ultima zi a lunii se stabilește de operatorul sistemului de distribuție în baza cantității de energie electrică determinate reieșind din consumul mediu zilnic înregistrat în ultimul interval dintre citiri și numărul de zile rămase până la sfârșitul lunii, luând în considerare cantitatea de energie electrică deja facturată luna precedentă.

75. În baza contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice operatorul de sistem este obligat să prezinte lunar furnizorului datele privind cantitățile de energie electrică pentru facturare, în termenele stabilite în contract.

Secțiunea 4

CONTROLUL ECHIPAMENTELOR DE MĂSURARE

76. Operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție sunt în drept să efectueze controlul echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate, care măsoară cantitățile de energie electrică măsurată în punctele de măsurare de categoria A. Controlul echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate se efectuează numai în prezența producătorului.

77. Controlul echipamentului de măsurare instalat în punctul de măsurare de categoria A și al sigiliilor aplicate se efectuează obligatoriu de operatorul sistemului de transport, de operatorul sistemului de distribuție nu mai rar de odată în 3 (trei) luni. În rezultatul controlului efectuat se întocmește actul de control, câte un exemplar pentru fiecare parte.

78. Controlul echipamentului de măsurare instalat în punctul de măsurare de categoria B (cu excepția punctelor de măsurare de la interconexiunile cu sisteme electroenergetice vecine) și C și al sigiliilor aplicate se efectuează obligatoriu de operatorul sistemului de transport cel puțin odată în șase luni. În cazul punctelor de măsurare de categoria C controlul se efectuează cu prezența reprezentatului consumatorului final și/sau a furnizorului, cu care consumatorul final respectiv a încheiat contract de furnizare a energiei electrice.

79. Operatorul sistemului de distribuție și furnizorii sunt în drept să participe la controlul echipamentului de măsurare instalat în punctul de măsurare de categoria B și C.

80. Rezultatele controlului echipamentului de măsurare instalat în punctul de măsurare de categoria B se introduc în actul de control întocmit de operatorul sistemului de transport, semnat de părțile implicate.

Pentru punctele de măsurare a energiei intrate în rețeaua electrică de distribuție din rețeaua electrică de transport, actul de control va fi semnat atât de operatorul sistemului de transport, cât și de operatorul sistemului de distribuție.

81. În rezultatul controlului echipamentului de măsurare instalat în punctul de măsurare de categoria C și al sigiliilor aplicate, actul de control se întocmește de către operatorul sistemului de transport în două exemplare, câte un exemplar pentru operatorul sistemului de transport și pentru consumatorul final. Operatorul de sistem transmite copia actului semnat către furnizor.

82. În rezultatul controlului echipamentului de măsurare instalat în punctul de măsurare de categoriile D și E și al sigiliilor aplicate, actul de control se întocmește de către operatorul sistemului de distribuție în două exemplare, câte un exemplar pentru operatorul sistemului de distribuție și pentru consumatorul final. Operatorul de sistem transmite copia actului semnat către furnizor.

83. Operatorul de sistem efectuează controlul echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate în funcție de necesitate și numai în prezența utilizatorului de sistem sau a reprezentantului utilizatorului de sistem, cu întocmirea actului de control în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte. Utilizatorul de sistem este obligat să informeze operatorul de sistem privind funcțiile persoanelor responsabile care sunt împuternicite să fie prezente la efectuarea controlului echipamentului de măsurare. Pentru utilizatorul de sistem, cu consum/producere lunară de 100 mii kWh și mai mult, controlul echipamentului de măsurare se efectuează de către operatorul de sistem nu mai rar de o dată la trei luni.

84. Controlul echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate, la consumatorul casnic, se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție în funcție de necesitate și numai în prezența consumatorului casnic sau a reprezentantului acestuia, inclusiv a membrilor familiei care locuiesc împreună cu el, cu întocmirea actului de control în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

85. Controlul echipamentului de măsurare a energiei electrice consumate în locurile de uz comun se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție în prezența administratorului imobilului cu destinație locativă.

86. Înainte de a instala lacătul său la panoul în care sunt montate echipamentele de măsurare, operatorul de sistem este obligat să efectueze, în prezența utilizatorului de sistem, controlul echipamentelor de măsurare, al sigiliilor aplicate și al schemei de conectare a echipamentelor de măsurare, cu întocmirea actului de control, în modul stabilit.

87. Personalul operatorului de sistem nu este în drept să efectueze controlul echipamentului de măsurare în lipsa utilizatorului de sistem sau a reprezentantului acestuia. Personalul operatorului de sistem este obligat să examineze vizual integritatea echipamentului de măsurare și sigiliile aplicate fără a le deteriora sau viola.

88. În scopul verificării schemei de conectare a echipamentului de măsurare, după ce a examinat vizual echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate lui, personalul operatorului de sistem este în drept să înlăture sigiliile aplicate. Personalul operatorului de sistem, de asemenea, este în drept să verifice integritatea liniei electrice pe segmentul dintre punctul de delimitare și echipamentul de măsurare. În rezultatul controlului echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate și după verificarea integrității liniei electrice pe segmentul dintre punctul de delimitare și echipamentul de măsurare, personalul operatorului de sistem este obligat să întocmească un act de control în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte. Actul de control urmează să fie contrasemnat de ambele părți.

89. În cazul, în care utilizatorul de sistem sau reprezentantul acestuia a refuzat să participe la controlul echipamentului de măsurare, personalul operatorului de sistem efectuează controlul în lipsa acestuia, întocmind actul de control al echipamentului de măsurare în care se indică faptul refuzului. Actul de control al echipamentului de măsurare, semnat de către persoana responsabilă a operatorului de sistem se

expediază utilizatorului de sistem prin poștă cu scrisoare recomandată, în termen de cel mult 3 zile calendaristice de la data efectuării controlului respectiv.

90. La încheierea contractului de furnizare a energiei electrice pentru locurile de consum care nu sunt deconectate de la rețeaua electrică, operatorul de sistem, la solicitarea furnizorului, este obligat în termen de 5 zile calendaristice să efectueze controlul echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate acestuia, să verifice schema de conectare a echipamentului de măsurare și să întocmească actul de control al echipamentului de măsurare și actul de delimitare a instalațiilor electrice, în două exemplare fiecare. Actul de control al echipamentului de măsurare și actul de delimitare a instalațiilor electrice se semnează de către operatorul de sistem și de consumatorul final. Câte un exemplar al actului de control al echipamentului de măsurare și a actului de delimitare se înmânează consumatorului final, iar o copie a actelor se transmit de către operatorul de sistem furnizorului, în cel mult 2 zile lucrătoare de la data semnării acestora. În cazul echipamentelor de măsurare monofazate, operatorul sistemului de distribuție indică suplimentar în actul de control al echipamentului de măsurare la care bornă este conectat conductorul de fază.

91. În cazul, în care personalul operatorului de sistem depistează că echipamentul de măsurare este deteriorat și/sau că sigiliile sunt violate, el demonstrează încălcările respective utilizatorului de sistem.

92. În cazul, în care în rezultatul controlului se depistează încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale care au condus la consumul de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, operatorul de sistem, întocmește actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale.

93. În cazul, în care personalul operatorului de sistem depistează faptul că un consumator final a consumat energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, personalul operatorului de sistem este obligat să întocmească un Act de depistare în 2 exemplare – câte un exemplar pentru fiecare parte. Personalul operatorului de sistem indică obligatoriu în actul de depistare modalitatea prin care consumatorul final a consumat energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare. Actul de depistare este semnat de personalul operatorului de sistem și de consumatorul final sau reprezentantul acestuia. În cazul în care consumatorul final sau reprezentantul acestuia refuză să semneze actul de depistare respectiv, personalul operatorului de sistem indică în act faptul și motivele refuzului.

94. În cazul consumului de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, personalul operatorului de sistem înlătură încălcările depistate și transmite probele respective furnizorului odată cu prezentarea actului de depistare. Operatorul de sistem este obligat să transmită furnizorului o copie a actului de depistare în cel mult o zi lucrătoare, precum și probele corespunzătoare, care indică circumstanțele și mijloacele ce au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică.

95. Se interzice utilizatorului de sistem să intervină sub orice formă asupra echipamentului de măsurare, inclusiv în funcționarea lui, și asupra sigiliilor aplicate lui sau asupra altor instalații ale operatorului de sistem, precum și să blocheze accesul personalului operatorului de sistem la acestea.

96. Utilizatorul de sistem sau persoana responsabilă de integritatea echipamentului de măsurare este obligat să înștiințeze furnizorul sau operatorul de sistem, după caz, imediat ce depistează deteriorarea

echipamentului de măsurare sau violarea sigiliilor aplicate. Furnizorul notifică imediat acest fapt operatorului de sistem.

97. În cazul în care consumatorul final informează furnizorul despre deteriorarea echipamentului de măsurare și/sau violarea sigiliilor, faptul nu este calificat drept încălcare, dacă în rezultatul examinării nu se demonstrează încălcarea dată de către consumatorul final.

98. În cazul punctelor de măsurare de categoria A, producătorul și operatorul sistemului de transport sau operatorul sistemului de distribuție, după caz, aplică sigilii la momentul punerii sub tensiune a echipamentului de măsurare și de fiecare dată când echipamentul de măsurare a fost desigilat. Pentru echipamentele de măsurare din punctele de măsurare de categoria B aplică sigilii operatorul sistemului de transport, iar pentru cele din punctele de măsurare de categoriile D și E - operatorul sistemului de distribuție.

99. Operatorul de sistem este în drept să întreprindă măsuri adecvate pentru prevenirea și pentru eliminarea potențialelor intervenții în funcționarea echipamentului de măsurare. Măsurile respective se indică, în mod obligatoriu, în procesul- verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare sau în actul de control al echipamentului de măsurare, întocmit în prezența obligatorie a utilizatorului de sistem. Operatorul de sistem informează în mod obligatoriu utilizatorul de sistem despre acest fapt și despre consecințele ce pot surveni în cazul în care utilizatorul de sistem intervine în funcționarea echipamentului de măsurare.

Secțiunea 4

Verificarea metrologică, expertiza metrologică și expertiza extrajudiciară a echipamentului de măsurare a energiei electrice

100. Echipamentele de măsurare utilizate pentru facturare, trebuie verificate metrologic în termenele legale, stabilite în conformitate cu Lista Oficială a mijloacelor de măsurare și a măsurărilor supuse controlului metrologic legal, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr.1042 din 13 septembrie 2016, Legea nr.19/2016 metrologiei, și numai în laboratoarele metrologice autorizate.

101. Verificarea metrologică periodică a echipamentului de măsurare se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr.19/2016 metrologiei.

102. Producătorul este obligat să efectueze verificarea metrologică periodică a echipamentului de măsurare instalat în punctul de măsurare de categoria A,

103. Operatorul sistemului de transport este responsabil de efectuarea verificării metrologice a echipamentului de măsurare în punctul de măsurare de categoria B.

104. Consumatorii finali sunt responsabili de efectuarea verificării metrologice a echipamentelor de măsurare în punctele de măsurare de categoria C, iar operatorul sistemului de transport este obligat să ducă evidența verificării metrologice periodice a echipamentelor de măsurare instalate în punctele de măsurare a energiei electrice de categoria C.

105. Verificarea metrologică a echipamentului de măsurare instalat în punctele de măsurare de categoria D și E se efectuează de către consumatorul noncasnic.

106. Verificarea metrologică a echipamentului de măsurare instalat la consumatorii casnici se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție.

107. Producătorul, operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție, furnizorul de energie electrică sau consumatorul final, pot solicita efectuarea verificării metrologice de expertiză a

echipamentului de măsurare. Plata pentru verificarea metrologică de expertiză se suportă de partea care solicită efectuarea acestei verificări.

108. Personalul operatorului de sistem este în drept să demonteze, în prezența utilizatorului de sistem, echipamentul de măsurare, pentru expertiza extrajudiciară, în cazul, în care presupune, că respectivul echipament de măsurare este deteriorat, că s-a intervenit în echipamentul de măsurare, că sigiliile aplicate sunt violate, sau se presupune că echipamentul de măsurare a fost influențat cu diferite mijloace tehnice în scopul denaturării rezultatelor măsurării energiei consumate. Personalul operatorului de sistem este obligat să întocmească un act de demontare în două exemplare, câte un exemplar pentru fiecare parte. În actul de demontare se indică, în mod obligatoriu, numărul și indicațiile echipamentului de măsurare, numărul sigiliilor aplicate, precum și motivele demontării. Personalul operatorului de sistem împachetează echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate într-o sacoșă proprie, aplică sigiliul la sacoșă și înmânează echipamentul de măsurare utilizatorului de sistem pentru a fi prezentat la expertiza extrajudiciară, în termen de 5 zile lucrătoare. Utilizatorul de sistem nu este în drept să desigileze sacoșă în care a fost plasat echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate.

109. Instituția în care urmează să fie efectuată expertiza extrajudiciară se alege de către utilizatorul de sistem.

110. Înainte de efectuarea expertizei extrajudiciare, utilizatorul de sistem este în drept să solicite efectuarea expertizei metrologice a echipamentului de măsurare, cheltuielile pentru expertiza metrologică fiind suportate de către utilizatorul de sistem. Operatorul de sistem informează obligatoriu despre acest drept utilizatorul de sistem. În acest caz utilizatorul de sistem prezintă echipamentul de măsurare, la instituția în care urmează să fie efectuată expertiza extrajudiciară, în termen de 5 zile lucrătoare de la emiterea raportului de expertiză metrologică.

111. Operatorul de sistem, utilizatorul de sistem au dreptul să solicite efectuarea expertizei extrajudiciare repetate.

112. După efectuarea expertizei extrajudiciare, operatorul de sistem sau utilizatorul de sistem, după caz, este obligat să prezinte celuilalt, în termen de 5 zile calendaristice, echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate lui și raportul expertizei extrajudiciare efectuate. Operatorul de sistem este obligat să transmită furnizorului, în termen de cel mult 5 zile calendaristice, de la intrarea în posesie, raportul expertizei extrajudiciare efectuate.

113. În caz de distrugere, de sustragere sau de pierdere a echipamentului de măsurare și/sau a sigiliilor aplicate lui, sau în cazul în care consumatorul final nu prezintă echipamentul de măsurare, sigilat și/sau sigiliile aplicate echipamentului de măsurare, la expertiza extrajudiciară sau dacă se constată că sigiliile aplicate sacoșei în care a fost împachetat echipamentul de măsurare sunt violate, sau dacă sacoșă în care a fost împachetat echipamentul de măsurare este deteriorată, acest fapt se indică în actul de expertiză, iar operatorul de sistem informează despre acest fapt furnizorul. Operatorul de sistem calculează consumul de energie electrică al consumatorului final conform sistemului paușal, ținând cont de cantitatea energiei electrice facturate și achitate de către consumatorul final pentru perioada recalculării aplicând prevederile prezentului Regulament.

114. În cazul în care operatorul de sistem consideră că, utilizatorul de sistem poate să întreprindă măsuri care pot duce la înlăturarea dovezilor prin care se poate demonstra violarea sigiliilor operatorului de sistem sau faptul intervenției în echipamentul de măsurare, operatorul de sistem este în drept să solicite efectuarea expertizei extrajudiciare în ziua depistării violării sigiliilor operatorului de sistem sau a intervenției în echipamentul de măsurare, cu participarea nemijlocită a părților. În cazul în care utilizatorul de sistem refuză să participe la expertiza extrajudiciară, fapt indicat în actul de demontare a echipamentului de măsurare, operatorul de sistem prezintă unilateral echipamentul de măsurare și/sau

sigiliile aplicate, ambalate și sigilate, la instituția care efectuează expertiza extrajudiciară. Ulterior, raportul expertizei extrajudiciare a echipamentului de măsurare instalat la locul de consum este transmis de operatorul de sistem furnizorului în termen de cel mult 5 zile calendaristice de la intrarea în posesie.

115. Cheltuielile pentru efectuarea expertizei extrajudiciare se achită de partea care a inițiat-o.

116. Furnizorul, operatorul de sistem și utilizatorul de sistem sau reprezentanții acestora au dreptul să fie prezenți la verificarea metrologică a echipamentului de măsurare. Actul cu rezultatele verificării metrologice este pus la dispoziția furnizorului/operatorului de sistem și utilizatorului de sistem.

117. Furnizorul, operatorul de sistem și utilizatorul de sistem pot iniția expertiza metrologică și expertiza extrajudiciară a echipamentului de măsurare în cazul, în care una din părți are reclamații. Plata pentru expertiza metrologică se efectuează de partea care a inițiat-o. Dacă, în rezultatul efectuării expertizei, se constată temeinicia reclamației, operatorul de sistem efectuează recalculări a consumului de energie electrică al consumatorului final, ținând cont de cantitatea energiei electrice facturate consumatorului final pentru perioada recalculării aplicând prevederile pct. 128 135 și 136 din prezentul Regulament.

118. Consumatorul casnic suportă cheltuielile pentru expertiză în cazul în care temeiurile indicate în reclamație nu sunt confirmate. În cazul confirmării temeiurilor indicate în reclamația consumatorului, cheltuielile suportate de consumatorul casnic sunt rambursate acestuia de către operatorul de sistem în termen de 30 de zile.

119. Demontarea echipamentului de măsurare pentru efectuarea expertizei metrologice, la solicitarea utilizatorului de sistem, se efectuează de către operatorul de sistem, în decurs de cel mult 5 zile de la data înregistrării cererii respective. Furnizorul este obligat să transmită operatorului de sistem solicitarea privind demontarea echipamentului de măsurare pentru efectuarea expertizei metrologice în ziua înregistrării acesteia. Furnizorul este obligat să aducă la cunoștință consumatorului casnic obligația achitării de către consumatorul casnic a cheltuielilor pentru demontarea, remontarea echipamentului de măsurare și pentru expertiza metrologică, dacă, în urma expertizei metrologice, solicitată de consumatorul casnic, se demonstrează că echipamentul de măsurare funcționează în limitele erorii admisibile.

120. La demontarea echipamentului de măsurare, pentru expertiza metrologică, personalul operatorului de sistem întocmește actul de demontare a echipamentului de măsurare în 2 exemplare (câte un exemplar pentru fiecare parte), indicând în el numărul echipamentului de măsurare și al sigiliilor, indicațiile echipamentului de măsurare, precum și cauzele demontării. Echipamentul de măsurare se împachetează și se sigilează de către operatorul de sistem și se înmânează utilizatorului de sistem pentru a fi prezentat, în termen de 5 zile lucrătoare, de către utilizatorul de sistem, spre expertiza metrologică, la un laborator metrologic independent care dispune de autorizația corespunzătoare, eliberată în condițiile legii. Producătorul este obligat să prezinte operatorului de sistem concluziile expertizei metrologice și echipamentul de măsurare, în termen de 5 zile lucrătoare, de la data primirii concluziilor în cauză. Consumatorul final este obligat să prezinte furnizorului concluziile expertizei metrologice și echipamentul de măsurare, în termen de 5 zile lucrătoare, de la data primirii concluziilor în cauză. Furnizorul transmite operatorului de sistem concluziile expertizei metrologice și echipamentul de măsurare în cel mult 1 zi lucrătoare.

121. Operatorul de sistem este obligat să monteze consumatorului casnic un alt echipament de măsurare în locul echipamentului de măsurare demontat pentru efectuarea verificării metrologice periodice, expertiza metrologică, pentru efectuarea expertizei extrajudiciare sau defectat nu din vina consumatorului casnic.

Secțiunea 5

Evidența și determinarea consumului de energie electrică

122. Fiecare loc de consum se dotează, în mod obligatoriu, cu echipament de măsurare pentru evidența consumului de energie electrică, iar caracteristicile acestuia sunt specificate în contractul de furnizare a energiei electrice și în documentația semnată cu operatorul de sistem.

123. Pentru locurile de consum care nu au instalat echipament de evidență cantitatea de energie electrică se determină ca produsul dintre puterea instalată și perioada de referință.

124. Furnizorul de energie electrică utilizează datele privind cantitățile de energie electrică transmise de operatorul de sistem în scopul emiterii facturilor pentru energia electrică consumată pentru luna respectivă.

125. În cazul, în care echipamentul de măsurare al utilizatorului de sistem nu este instalat în punctul de delimitare, la cantitatea energiei electrice înregistrate de echipamentul de măsurare operatorul de sistem adaugă sau, după caz, extrage pierderile de energie electrică activă și reactivă în elementele de rețea, cuprinse între cele două puncte, calculate conform Instrucțiunii privind calcularea pierderilor de energie electrică activă și reactivă în elementele de rețea aflate la balanța consumatorului, aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției nr.246 din 2 mai 2007.

126. Calculul și plata consumului tehnologic de energie electrică, cauzat de factorul de putere din instalațiile electrice ale consumatorului noncasnic, se efectuează de către operatorul de sistem în cazurile stabilite și conform cerințelor Instrucțiunii privind calcularea consumului tehnologic de energie electrică în rețelele de distribuție, în funcție de valoarea factorului de putere în instalațiile de utilizare, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției nr.89 din 13 martie 2003.

127. Determinarea cantităților de energie electrică pentru locurile de consum dotate cu instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile pentru uz propriu se efectuează în conformitate cu prevederile art. 39 alin. (4) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

128. Operatorul de sistem aplică sistemul paușal în scopul determinării cantității de energie electrică în următoarele condiții:

1) În cazul intervenției vizibile în funcționarea echipamentului de măsurare (inclusiv, dar fără a se limita la - defectul sau lipsa sticlei la contor, defectarea corpului contorului electric, deteriorarea sau intervenția asupra sigiliului operatorului de sistem, ruperea cordonului sigiliului operatorului de sistem sau restabilirea lui după ce a fost rupt, lipsa sigiliului operatorului de sistem, etc.), la calcularea consumului de energie electrică, conform sistemului paușal, se ia în considerație perioada de timp de la data ultimei citiri a indicilor echipamentului de măsurare și până la data depistării, dar nu mai mare de 3 luni în cazul lipsei accesului la citirea indicilor echipamentului de măsurare;

2) În cazul constatării documentare a evitării echipamentului de măsurare sau contrafacerii sigiliului operatorului de sistem, la efectuarea calculelor consumului de energie electrică, conform sistemului paușal, se ia în calcul perioada de la data ultimului control al echipamentului de măsurare sau perioada de la data comiterii acestor încălcări în cazul contoarelor electronice cu memorie și până la data depistării, dar nu mai mare de 1 an;

3) În cazul constatării documentare a consumului energiei electrice de către consumatorul final prin intervenție nevizibilă în funcționarea echipamentului de măsurare (șuntare, modificarea mecanismului de integrare, schimbarea indicilor mecanismului de totalizare a echipamentului de măsurare etc.) perioada pentru efectuarea recalculărilor se stabilește de la ultimul control al echipamentului de măsurare și până la data depistării, dar nu mai mare de 1 an;

4)) În cazul constatării documentare a consumului energiei electrice de către consumatorul final prin montarea unor circuite suplimentare în echipamentul de măsurare, în circuitul de alimentare a echipamentului de măsurare, prin deconectarea/modificarea bobinei de tensiune din echipamentul de măsurare, perioada pentru efectuarea recalculărilor se stabilește de la data instalării echipamentului de măsurare și până la data depistării, dar nu mai mare de 3 ani.

129. În cazul în care, se stabilește că echipamentul de măsurare trifazat nu înregistrează sau înregistrează parțial energia electrică consumată (prin una sau prin două faze), cu excepția cazurilor de depistare a încălcării de către consumatorul final a clauzelor contractuale, operatorul de sistem în comun cu utilizatorul de sistem efectuează la fața locului măsurările necesare, determinând eroarea de înregistrare a cantității de energie electrică și întocmesc actul de control al echipamentului de măsurare în două exemplare. După înlăturarea cauzelor ce au dus la dereglări în funcționarea normală a echipamentului de măsurare operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție recalculează cantitatea de energie electrică neînregistrată din momentul producerii evenimentului respectiv. La efectuarea calculului energiei neînregistrate urmează a fi luate în considerare parametrii înregistrați în memoria contorului, iar în caz de lipsa acestora în baza erorii de înregistrare determinată în urma controlului sau a valorilor consumului mediu zilnic înregistrat pe parcursul perioadei similare a anului precedent. În cazul în care locul respectiv de consum nu are istoric pentru perioada similară a anului precedent valoarea consumului mediu zilnic se stabilește pentru perioada a 3 luni anterioare producerii evenimentului.

130. Cantitatea de energie electrică consumată în cazul constatării încălcării de către consumatorul final a clauzelor contractuale care au condus la consumul de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare pe parcursul perioadei dintre două controale, se calculează de operatorul de sistem, prin aplicarea sistemului paușal. Din cantitatea obținută se scade cantitatea de energie electrică deja transmisă spre facturare consumatorului final, iar diferența se transmite spre plată consumatorului final respectiv de către furnizor. În cazul în care, consumatorul final a încheiat mai multe contracte de furnizare sau de achiziționare a energiei electrice, diferența obținută se împarte proporțional cantității facturate, ce revine fiecărui furnizor de la care consumatorul final a procurat energie electrică.

131. În cazul consumului de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, personalul operatorului de sistem înlătură încălcările depistate și transmite probele respective furnizorului odată cu prezentarea actului de depistare.

132. În cazul, în care în rezultatul controlului echipamentului de măsurare, se constată mersul în gol al acestuia, confirmat prin actul de control întocmit de către operatorul de sistem și contrasemnat de consumatorul final, operatorul de sistem efectuează recalculul energiei electrice consumate pe parcursul ultimelor 3 luni. Recalculul energiei electrice consumate se efectuează ținându-se cont de faptul că mersul în gol al echipamentului de măsurare are loc în decursul intervalelor de timp în care sarcina electrică a consumatorului final este nulă. Intervalele de timp respective constituie 6 ore din 24 ore.

133. În cazul neînregistrării sau înregistrării incomplete a producerii energiei electrice, recalculul energiei electrice neînregistrate sau înregistrate incomplet se efectuează de către operatorul de sistem de comun acord cu producătorul.

134. În cazul în care, la consumatorul noncasnic, în locul echipamentului de măsurare, demontat pentru verificarea metrologică periodică, pentru expertiza metrologică sau pentru expertiza extrajudiciară, nu este posibil de instalat alt echipament de măsurare, operatorul de sistem determină cantitatea de energie

electrică consumată de consumatorul noncasnic, pe parcursul perioadei respective, în baza consumului mediu zilnic de energie electrică, înregistrat de echipamentul de măsurare pe parcursul perioadei calendaristice similare a anului precedent. Dacă consumul de energie electrică pe parcursul perioadei calendaristice similare a anului precedent este nul, consumul mediu zilnic se determină reieșind din cantitățile determinate pentru 3 luni anterioare demontării, informând despre acest fapt furnizorul.

135. În cazul constatării documentare a consumului de energie electrică de către consumatorul casnic prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, operatorul de sistem calculează și transmite spre facturare furnizorului cantitatea de energie electrică determinată conform sistemului paușal, luând în considerare numărul orelor de utilizare pentru diferite tipuri de receptoare electrice, indicate în Anexa nr.2 la prezentul Regulament. Dacă consumatorul casnic nu permite personalului operatorului de sistem accesul pentru efectuarea inventarierii receptoarelor electrice din imobil, acest fapt se documentează, iar energia electrică consumată, dar neînregistrată sau înregistrată incomplet, se calculează în baza puterii aparatului de protecție sau a puterii contractate, operatorul de sistem alegînd-o pe cea mai mică și pentru perioada de utilizare egală cu 12 ore în zi. La facturare furnizorul de energie electrică aplică prețul în vigoare pe parcursul perioadei pentru care se face recalculul.

136. În cazul în care se constată documentar consumul de energie electrică de către consumatorul noncasnic prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare operatorul de sistem calculează cantitatea de energie electrică consumate în baza puterii aprobate la locul de consum respectiv și reieșind din numărul orelor de utilizare a puterii aprobate, în conformitate cu programul de activitate al consumatorului noncasnic. La facturare furnizorul de energie electrică aplică prețul în vigoare pe parcursul perioadei pentru care se face recalculul.

137. Pentru a determina prejudiciul pretins a fi cauzat, la efectuarea calculelor, în cazul consumului de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, furnizorul este obligat să ia în considerație parametrii înregistrați de contorul electronic de energie electrică cu memorie, valoarea curenților ce au curs prin șunt și prin echipamentul de măsurare, raportul mecanismului de integrare al echipamentului de măsurare, stabilit în urma expertizei extrajudiciare.

138. În cazul depistării, de către operatorul de sistem a violării sigiliilor sale, acesta prezintă consumatorului final și furnizorului sau, la solicitare, Agenției documente care demonstrează că sigiliile operatorului de sistem au fost aplicate și care indică momentul aplicării sigiliului, numărul sigiliului, data verificării metrologice periodice a echipamentului de măsurare. În cazul lipsei acestor documente, violarea sigiliilor operatorului de sistem nu poate servi drept temei pentru aplicarea prevederilor pct.128 din Regulament privind consumul de energie electrică prin intervenție în funcționarea echipamentului de măsurare.

139. În cazul în care consumatorul final a consumat energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, energia electrică pentru facturare se determină ca diferența dintre cantitatea de energie electrică calculată conform pct. 128,135,136 din prezentul Regulament și cantitatea de energie electrică facturată pentru perioada respectivă. În cazul consumului de energie electrică de către consumatorul final prin evitarea echipamentului de măsurare cantitatea de energie electrică neînregistrată se calculează cu luarea în considerare doar a sarcinii electrice conectate prin evitarea echipamentului de măsurare.

140. În cazul în care eroarea echipamentului de măsurare depășește limitele admisibile, operatorul de sistem recalculează energia electrică consumată pe parcursul ultimelor 3 luni, luând ca bază a calculului eroarea medie indicată în raportul de expertiză metrologică a echipamentului de măsurare, eliberat de laboratorul metrologic autorizat, pentru regimurile de consum ce pot fi real înregistrate. Recalcularea poate fi efectuată numai în cazul în care expertiza metrologică a fost efectuată în limitele intervalului maxim de timp admis între două verificări metrologice succesive.

141. În cazul în care echipamentul de măsurare este defectat (nu se înregistrează energia electrică consumată) nu din vina consumatorului final, determinarea cantității de energie electrică, consumată pe parcursul perioadei de la ultima citire a indicilor echipamentului de măsurare și până la momentul restabilirii evidenței consumului de energie electrică, se efectuează de către operatorul de sistem conform consumului mediu zilnic de energie electrică, înregistrat pe parcursul perioadei calendaristice similare a anului precedent. Dacă pe parcursul perioadei calendaristice similare a anului precedent consumatorul final nu a avut consum de energie electrică, consumul mediu zilnic se determină utilizând perioada de 3 luni anterioare ultimei citiri a indicilor echipamentului de măsurare.

142. În cazul în care echipamentul de măsurare este defectat din motivul stipulat în pct. 141 din Regulament, consumatorul noncasnic restabilește evidența consumului de energie electrică nu mai târziu de o lună de la data demontării pentru verificare metrologică a echipamentului de măsurare. Depășirea acestui termen conduce la aplicarea prevederilor corespunzătoare din Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuției a energiei electrice. Restabilirea evidenței consumului de energie electrică la consumatorii casnici se efectuează de către operatorul de sistem în ziua demontării echipamentului de măsurare.

143. În cazul în care echipamentul de măsurare este sustras, pierdut sau defectat consumatorul final este obligat să anunțe imediat furnizorul. Furnizorul este obligat să anunțe operatorul de sistem cel târziu a doua zi lucrătoare din momentul primirii înștiințării. În aceste situații, calcularea cantității de energie electrică consumată se efectuează conform prevederilor pct. 141 din Regulament. Restabilirea evidenței consumului de energie electrică se face din contul consumatorului final nu mai târziu de o lună de la data înregistrării documentate a sustragerii, pierderii sau defectării echipamentului de măsurare. În cazul neconformării consumatorului final acestor prevederi, operatorul de sistem este în drept să aplice prevederile Regulamentului privind racordarea.

144. În cazul în care operatorul de sistem constată că echipamentul de măsurare trifazat al consumatorului final, nu înregistrează energia electrică consumată prin una sau două faze și dacă nu se demonstrează vina consumatorului final, operatorul de sistem în comun cu consumatorul final efectuează, la fața locului, măsurările necesare, determină eroarea de înregistrare a energiei electrice și întocmește actul de control al echipamentului de măsurare în două exemplare. Operatorul de sistem expediază furnizorului o copie a actului de control al echipamentului de măsurare în termen de cel mult 5 zile lucrătoare. După înlăturarea cauzelor ce au dus la dereglări în funcționarea normală a echipamentului de măsurare, operatorul de sistem recalculează energia electrică neînregistrată din momentul producerii evenimentului respectiv, dacă există dovezi documentate (înregistrarea indicilor echipamentului de măsurare, echipamentul de măsurare permite stabilirea momentului producerii evenimentului respectiv), luând în considerare eroarea de înregistrare determinată.

În celelalte cazuri, energia electrică consumată, dar neînregistrată de echipamentul de măsurare trifazat prin una sau două faze, se determină pentru perioada de la ultima citire a indicilor echipamentului de măsurare și până la data depistării, dar nu mai mare de o lună.

Operatorului de sistem și consumatorul final sunt în drept să stabilească, de comun acord, altă modalitate de determinare a energiei electrice consumată, dar neînregistrată de echipamentul de măsurare trifazat, întocmind și semnând un acord în acest sens.

145. În cazul deteriorării sau lipsei temporare a echipamentului de măsurare a energiei electrice pentru locurile de uz comun, cantitatea de energie electrică se determină în conformitate cu prevederile pct.141 din prezentul Regulament.

146. Drept bază pentru emiterea deciziei privind constatarea documentară de către operatorul de sistem a consumului de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare, sau prin alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, dacă acestea indică circumstanțele și mijloacele ce au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată servesc actul de depistare a consumului energie electrică întocmit de operatorul de sistem, concluziile raportului expertizei extrajudiciare, concluziile raportului expertizei metrologice, precum și rezultatele examinării de către operatorul de sistem a altor probe.

147. Se interzice operatorului de sistem să aplice prevederile pct. 128, 135, 136 din prezentul Regulament în cazul în care nu a fost stabilită sau demonstrată modalitatea prin care consumatorul final a consumat energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare.

148. Operatorul de sistem examinează documentele și probele care indică circumstanțele și mijloacele care au condus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică în termen de cel mult 20 de zile calendaristice din data întocmirii actului de depistare și/sau a primirii concluziilor raportului expertizei extrajudiciare, a concluziilor raportului expertizei metrologice și a altor documente relevante, după caz.

149. În cazul în care operatorul de sistem a stabilit faptul consumului de către consumatorul final a energiei electrice prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, acesta va emite o decizie argumentată în acest sens.

150. Decizia operatorului de sistem va cuprinde obligatoriu circumstanțele și motivele ce au stat la baza emiterii acesteia, dreptul părților de a contesta decizia, modul și termenul de contestare a acesteia, în conformitate cu legislația în vigoare.

151. Decizia operatorului de sistem privind constatarea consumului de către consumatorul final a energiei electrice prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, operatorul de sistem informează despre acest fapt consumatorul final respectiv și furnizorul de energie electrică cu care acesta are contract de furnizare a energiei electrice, în termen de cel mult 5 zile calendaristice din data adoptării deciziei respective.

152. Odată cu decizia, operatorul de sistem transmite întregul pachet de documente consumatorului final și furnizorului de energie electrică cu care acesta are contract de furnizare a energiei electrice, în scopul emiterii facturii.

153. Decizia operatorului de sistem privind constatarea consumului de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare poate fi contestată de consumatorul final sau de furnizor în instanța de judecată de drept comun. În cazul în care, instanța de judecată dispune anularea deciziei, furnizorul este obligat să anuleze factura pentru consumul de energie electrică emisă în baza acestei decizii.

Secțiunea 6

Cerințe pentru echipamentul de măsurare

154. Contoarele de energie electrică trebuie să fie legalizate și verificate metrologic în modul stabilit de [Legea metrologiei nr. 19/2016](#) și incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare al Republicii Moldova.

155. Caracteristicile tehnice ale contoarelor de energie electrică trebuie să corespundă prevederilor standardelor în vigoare.

156. Următoarele mărimi sunt utilizate pentru evidența în scopuri comerciale a energiei electrice:

- 1) puterea activă trifazată cu semn;
- 2) puterea reactivă trifazată cu semn;
- 3) tensiunea pe fiecare fază;
- 4) curentul pe fiecare fază;
- 5) defazajul între curent și tensiune pe fiecare fază;
- 6) frecvența rețelei;

157. Citirea indicațiilor contorului de energie electrică, locală și de la distanță, nu trebuie să fie condiționată de prezența tensiunii pentru măsurat.

158. În funcție de numărul de senzori și de tipul energiei electrice vehiculate (activă sau reactivă), se utilizează contoare de energie electrică cu posibilități de înregistrare în unul sau în ambele senzori și pentru unul sau pentru ambele tipuri de energie electrică (activă sau reactivă).

159. Măsurarea energiei electrice se realizează folosind tensiunile și curenții de pe toate cele trei faze.

160. Transformatoarele de curent și transformatoarele de tensiune utilizate pentru măsurarea energiei electrice trebuie să fie legalizate și verificate metrologic și incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare al Republicii Moldova, iar caracteristicile tehnice ale transformatoarelor trebuie să corespundă prevederilor standardelor naționale în vigoare.

161. Pot fi instalate doar contoare de energie electrică la care timpul de la ultima verificare metrologică și data instalării nu depășește 1 an.

162. În cazul consumatorilor noncasnici pot fi instalate și utilizate doar contoare electronice de energie electrică cu memorie care corespund cerințelor stabilite de prezentul Regulament.

163. Clasa de exactitate a contoarelor electronice de energie electrică activă, instalate în punctele de măsurare de categoria A, B, C și D nu poate fi inferioară clasei de exactitate 0,5S.

164. Clasa de exactitate a contoarelor electronice de energie electrică activă instalate în punctele de măsurare de categoria E, care utilizează și transformatoare de măsurare, nu poate fi inferioară clasei de exactitate 0,5. Clasa de exactitate a contoarelor electronice de energie electrică activă instalate în punctele de măsurare de categoria E prin conectare directă nu poate fi inferioară clasei de exactitate 1.

165. Clasa de exactitate a transformatoarelor de curent și a transformatoarelor de tensiune ce se instalează în punctele de măsurare de categoriile A, B, C, D și nu este mai inferioară de 0,5.

166. Înfășurările secundare ale transformatoarelor de curent, la care se conectează contoarele de energie electrică și alte aparate de măsurare nu se utilizează pentru alimentarea altor aparate și circuite.

167. Măsurarea energiei electrice reactive este obligatorie la toate locurile de consum cu puterea instalată egală sau mai mare cu 50 kVA.

168. Pentru contoarele de energie electrică reactivă clasa de exactitate nu poate fi inferioară clasei de exactitate 2.

169. Echipamentul de măsurare trebuie să asigure măsurarea energiei electrice în timp real, astfel fiind posibilă utilizarea datelor măsurate de acestea conform prevederilor Regulilor pieței energiei electrice, Regulamentului privind furnizarea energiei electrice și Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobate de Agenție.

170. După instalare, echipamentul de măsurare se sigilează și se pune sub tensiune de către personalul operatorului de sistem, în prezența obligatorie a utilizatorului de sistem, cu întocmirea procesului-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare, în două exemplare. Formularul procesului-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare se elaborează de operatorul de sistem, luând ca bază conținutul din modelul stabilit în Anexa nr.1 la prezentul Regulament, și se publică pe pagina oficială web a acestuia. În procesul-verbal se indică obligatoriu data instalării, tipul și numărul echipamentului de măsurare, locul instalării lui, numele sau denumirea utilizatorului de sistem, denumirea operatorului de sistem, indicațiile inițiale ale echipamentului de măsurare, numărul sigiliilor, alte informații. În cazul consumatorilor finali, o copie a procesului-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare se transmite de operatorul de sistem furnizorului, în termen de 1 zi lucrătoare din momentul semnării.

171. Parametrii și caracteristicile tehnice ale echipamentului de măsurare ce va fi instalat în punctul de măsurare de categoria A se stabilesc de către operatorul sistemului de transport sau de către operatorul sistemului de distribuție conform cerințelor general aplicabile, aprobate conform cerințelor Codului rețelelor electrice, și se indică în avizul de racordare la rețeaua electrică, cu respectarea clasei de exactitate a contorului de energie electrică, a transformatorului de curent și de tensiune, indicându-se măsurarea căror mărimi specificate la pct. 163, 165 urmează a fi asigurată.

172. Producătorul este obligat să instaleze echipament de măsurare ce va include contor electronic de energie electrică cu capacitatea măsurării orare a cantităților de energie electrică și a puterii electrice, cu capacitatea stocării datelor pe parcursul a cel puțin 1 an, cu posibilitatea conectării contorului la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice și de citire la distanță a indicațiilor și cu posibilitatea depistării timpului defectării contorului, indiferent de puterea instalată a centralei electrice. Producătorul este obligat să instaleze echipamente de comunicare cu contorul și să asigure posibilitatea de citire la distanță a datelor contorului.

173. În punctele de măsurare a energiei electrice de categoriile A, B, C și D se instalează numai contoare electronice de energie electrică care au posibilitatea înregistrării și stocării valorilor înregistrate atât pentru cantitățile de energie electrică activă, cât și pentru cantitățile de energie electrică reactivă, în toate patru cadrane.

174. Operatorul sistemului de transport și de sistem este obligat să instaleze echipamente de măsurare ce includ contoare electronice de energie electrică, cu capacitatea măsurării orare a cantităților de energie electrică și a puterii electrice, cu capacitatea stocării datelor pe parcursul a cel puțin 1 an, cu posibilitatea conectării contorului la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice și a citirii la distanță a datelor înregistrate de contor, cu posibilitatea depistării timpului defectării contorului și cu respectarea cerințelor față de clasa de exactitate a contorului, a transformatorului de curent și de tensiune, în conformitate cu pct.163,164,165 din prezentul Regulament.

175. Pentru categoriile de centrale electrice pentru care cerințele general aplicabile, aprobate conform cerințelor Codului rețelelor electrice, stabilesc astfel, ceasurile interne ale echipamentelor de măsurare verificate metrologic care stochează indicii trebuie să fie capabile să se sincronizeze pe baza unui semnal de sincronizare extern.

176. În punctele de măsurare a energiei electrice de categoria B și C se instalează numai contoare electronice de energie electrică care au capacitatea măsurării orare și stocării valorilor înregistrate atât a cantităților de energie electrică și de putere activă, cât și a cantităților de energie electrică și de putere

reactivă, în toate patru cadrane, cu posibilitatea conectării contorului la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice și a citirii la distanță a datelor înregistrate de contor, cu posibilitatea depistării timpului defectării contorului și a respectării cerințelor față de clasa de exactitate a contorului electronic de energie electrică, a transformatorului de curent și de tensiune, conform pct. 163,164, 165. În punctele de măsurare de categoria B și C, se instalează mijloace tehnice pentru a transfera datele de la contor la un sistem automat de măsurare, dacă contorul nu este prevăzut cu dispozitiv de transmitere a datelor la distanță.

177. Parametrii și caracteristicile tehnice ale echipamentului de măsurare ce va fi instalat în punctul de delimitare a proprietății consumatorului final și a operatorului sistemului de transport se stabilesc de operatorul sistemului de transport în avizul de racordare.

178. Operatorul sistemului de transport este obligat să indice parametrii și caracteristicile tehnice ale echipamentului de măsurare consumatorului final, iar acesta din urmă este obligat să instaleze echipamentul de măsurare care va corespunde cerințelor pct.177.

179. În punctele de măsurare a energiei electrice de categoria D se instalează numai contoare electronice care au posibilitatea înregistrării atât a cantităților de energie electrică și de putere activă, cât și a cantităților de energie electrică și de putere reactivă, cu respectarea clasei de exactitate a contorului de energie electrică, a transformatorului de curent și de tensiune, în conformitate cu pct.163, 165.

180. Echipamentul de măsurare care este în proprietatea sau în posesia consumatorului/producătorului de energie electrică se racordează numai la tensiunea primară a transformatorului de forță.

181. Prin derogare de la pct. 180, consumatorii finali/producătorii de energie electrică care au în posesie sau în proprietate transformator de forță cu puterea electrică mai mică sau egală cu 400 kVA sunt în drept să racordeze echipamentul de măsurare și la tensiunea secundară a transformatorului de forță.

182. Pentru punctele de măsurare de categoria D operatorul rețelei de distribuție este obligat să indice parametrii și caracteristicile tehnice ale echipamentului de măsurare consumatorului final, iar acesta din urmă este obligat să instaleze echipamentul de măsurare ce include contor electronic de energie electrică cu capacitatea măsurării orare a cantităților de energie electrică și a puterii electrice consumate cu capacitatea stocării datelor pe parcursul a cel puțin 45 zile, cu posibilitatea conectării contorului la sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice și citirii la distanță a datelor înregistrate de contor, având instalat echipament de comunicare pentru citirea contorului la distanță, dar și cu posibilitatea înregistrării momentului defectării contorului de energie electrică și a lipsei tensiunii.

183. Cu excepția consumatorilor casnici la punctele de măsurare ale cărora pot fi instalate atât contoare electronice de energie electrică, precum și contoare de energie electrică cu inducție, în punctele de măsurare a energiei electrice de categoria E, se instalează contoare electronice de energie electrică cu clasa de exactitate a contorului nu mai joasă de 1, atât pentru măsurarea energiei electrice active, cât și pentru măsurarea energiei electrice reactive, după caz.

184. Clasa de exactitate a contoarelor de energie electrică instalate la locurile de consum a consumatorilor casnici nu trebuie să fie mai joasă de 2. Pentru consumatorii casnici înregistrarea energiei electrice reactive nu este obligatorie.

185. Parametrii și caracteristicile tehnice ale echipamentului de măsurare prevăzut pentru instalare în punctul de măsurare a energiei electrice a locului de consum dotat cu instalații electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile în scopul acoperirii consumului propriu de energie electrică se stabilesc de operatorul sistemului de distribuție în avizul de racordare și trebuie să corespundă cerințelor categoriei punctului de măsurare a energiei electrice furnizate consumatorului final. Pentru aceste puncte de măsurare echipamentul de măsurare instalat trebuie să fie capabil să înregistreze atât cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică cât și cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua

electrică de către consumatorul final. Pentru măsurarea fluxurilor de energie electrică poate fi utilizat fie un contor bidirecțional, care înregistrează cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică și, respectiv, cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică, fie două contoare unidirecționale, care să înregistreze separat cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică și, respectiv, cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică.

Secțiunea 7

CERINȚE DE SECURITATE A ECHIPAMENTULUI DE MĂSURARE

186. Contorul de energie electrică trebuie prevăzut cu următoarele marcaje și sigilii fizice:

1) marcajul de verificare metrologică, prin care se asigură securitatea părții relevante din punct de vedere metrologic legal a contorului, aplicat sub formă de sigiliu conform aprobării de model sau după prima verificare metrologică periodică la contoarele aflate în utilizare;

2) sigiliul producătorului, pentru contoarele noi de energie electrică ce urmează a fi achiziționate și puse în funcțiune conform prevederilor legislației privind mijloacele de măsurare în vigoare;

3) sigiliul de instalare aplicat capacului de borne, prin care se asigură securitatea montajului contorului;

4) sigiliul de instalare de parametrizare, care împiedică schimbarea parametrilor contorului și modificarea datelor de decontare stocate prin securizarea interfeței optice locale de citire și parametrizare, și a interfețelor de comunicație la distanță, acest sigiliu se aplică portului de parametrizare sau altor elemente constructive ale contoarelor parametrizabile.

187. Pentru asigurarea securității transmiterii datelor de măsurare se sigilează și modulele de comunicație, la instalarea acestora, prin sigiliu suplimentar sau sub sigiliul de instalare aplicat capacului de borne.

188. Șirurile de cleme și cutiile de borne ale circuitelor de măsurare a energiei electrice aferente transformatoarelor de măsurare trebuie să fie securizate de operatorul de sistem prin sigiliu de instalare aplicat capacului de borne aferent fiecărui punct în care circuitele secundare pot fi accesate.

189. Operatorul de sistem poate aplica măsuri suplimentare de sigilare pentru grupurile de măsurare, cu informarea utilizatorului de sistem.

190. Echipamentele de măsurare ce includ echipamente de măsurare inteligente trebuie să asigure cel puțin următoarele măsuri de securitate informatică a accesului de la distanță pentru citirea datelor de măsurare:

- 1) Înregistrare cu număr de utilizator și parolă;
- 2) Confirmare drept de acces prin tehnici bazate pe chei publice și/sau private;
- 3) Criptarea mesajelor cu cuvinte de minimum 128 biți;
- 4) Măsuri suplimentare de realizare a comunicației doar între adrese cunoscute.

191. Căile de comunicații trebuie să asigure securitatea și confidențialitatea datelor de măsurare.

192. Operatorul de sistem este obligat să sincronizeze periodic ceasurile interne ale sistemelor de măsurare în scopul respectării corectitudinii și să corecteze datele de măsurare în cazul înregistrării unei abateri.

193. Echipamentul de măsurare instalat în punctele de măsurare de categoria A se sigilează de operatorul sistemului de transport, de operatorul sistemului de distribuție și de producător.

194. Echipamentul de măsurare instalat în punctele de măsurare de categoria B se sigilează de către operatorul sistemului de transport. Excepție de la această regulă sunt punctele de măsurare a energiei electrice în care se măsoară energia electrică intrată în rețeaua electrică de distribuție din rețeaua electrică de transport, caz, în care echipamentul de măsurare se sigilează atât de operatorul sistemului de transport, cât și de operatorul sistemului de distribuție.

195. Echipamentul de măsurare instalat în punctele de măsurare de categoria C se sigilează de operatorul sistemului de transport a energiei electrice.

196. Operatorul sistemului de distribuție, furnizorii cu care consumatorii finali, instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua electrică de transport, au încheiat contracte de furnizare a energiei electrice, sunt în drept să aplice sigilii echipamentului de măsurare instalat în punctul de măsurare de categoria C. Operatorul sistemului de transport este obligat să asigure efectuarea acestor proceduri.

197. Circuitele aferente transformatoarelor de curent și de tensiune destinate măsurării cantităților de energie electrică, instalate în punctele de măsurare de categoriile A, B și C, trebuie securizate prin conexiuni efectuate în șiruri de cleme și în cutii de borne sigilate. Securizarea circuitelor respective se efectuează de către operatorul sistemului de transport, în prezența obligatorie a părților implicate, și cu întocmirea obligatorie a unui proces-verbal semnat de toate părțile implicate. În cazul în care centrala electrică este racordată la rețeaua electrică de distribuție, aceste lucrări se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție în prezența obligatorie a producătorului.

198. Echipamentul de măsurare instalat în punctele de măsurare de categoriile D și E se sigilează de către operatorul sistemului de distribuție.

199. Echipamentul de evidență a energiei electrice trebuie să fie prevăzute cu:

1) sigiliul mărcii metrologice de verificare aplicat de verificatorul metrolog, desemnat de autoritatea centrală de metrologie;

2) sigilii aplicate de către operatorul sistemului de distribuție la elementele echipamentului de măsurare pentru echipamentul de evidență a energiei electrice din punctele de măsurare de categoriile D și E; pentru echipamentul de evidență a energiei electrice din punctele de măsurare de categoria A - sigilii aplicate de către operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție și producător, pentru echipamentul de evidență a energiei electrice din punctele de măsurare de categoriile B și C – sigiliul aplicat de operatorul sistemului de transport, de operatorul sistemului de distribuție și/sau de furnizor, după caz;

3) sigilii ce împiedică schimbarea parametrilor echipamentului de evidență a energiei electrice aplicate de producător, de operatorul sistemului de transport sau de operatorul sistemului de distribuție – pentru echipamentul de evidență a energiei electrice din punctele de măsurare de categoria A; pentru echipamentul de evidență a energiei electrice din punctele de măsurare de categoria B și C - aplicate de operatorul sistemului de transport, de operatorul sistemului de distribuție, după caz; pentru categoriile D și E - aplicate de operatorul sistemului de distribuție.

200. Producătorii, operatorii de sistem și consumatorii noncasnici se asigură că tipurile contoarelor electronice, pe care le-au procurat, sunt însoțite de aplicațiile informatice (Software) și manuale de utilizare, necesare pentru derularea procesului de întreținere și programare a echipamentelor (contoare și modeme).

201. Aplicațiile software, specifice contoarelor de energie electrică procurată, trebuie să asigure cel puțin următoarele funcții:

1) citirea locală a contorului de energie electrică;

- 2) citirea/modificarea/programarea datelor din contorul de energie electrică;
- 3) înregistrarea tuturor operațiunilor executate de utilizator în jurnale de evenimente.

202. Configurarea sau parametrizarea contoarelor electronice de energie electrică instalate în punctele de măsurare de categoria A, B și C se efectuează de către operatorul sistemului de transport numai local, după înlăturarea sigiliului fizic și după utilizarea parolei de acces, în prezența obligatorie a părților implicate, cu consemnarea acestor operațiuni într-un proces-verbal semnat de către părțile implicate. În cazul în care centrala electrică este racordată la rețeaua electrică de distribuție, aceste lucrări se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție în prezența obligatorie a producătorului.

203. Configurarea sau parametrizarea contoarelor electronice de energie electrică, instalate în punctele de măsurare de categoriile D și E se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție numai local, după înlăturarea sigiliului fizic și utilizarea parolei de acces, în prezența obligatorie a consumatorului final și altor părți implicate, după caz, cu consemnarea acestor operațiuni într-un proces-verbal semnat de către părțile implicate.

204. La configurarea sau la parametrizarea contoarelor electronice de energie electrică și la sigilarea lor, precum și la sigilarea transformatoarelor de curent și de tensiune trebuie să se întocmească un proces-verbal, în două exemplare, semnat de operatorul sistemului de transport sau de operatorul sistemului de distribuție și de producător sau de consumatorul final, după caz.

205. Operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție, împreună cu producătorii, furnizorii și consumatorii finali, pot stabili de comun acord măsuri suplimentare de sigilare și de securizare pentru echipamentul de măsurare.

206. Desigilarea echipamentului de măsurare se efectuează în prezența obligatorie a personalului operatorului sistemului de transport, al operatorului sistemului de distribuție, al producătorului sau al consumatorului final, după caz. Rezultatul desigilării și al sigilării echipamentului de măsurare se consemnează în actul de sigilare/desigilare, întocmit și semnat de părțile implicate, câte un exemplar pentru fiecare parte.

Secțiunea 11

BAZA DE DATE A ECHIPAMENTELOR DE MĂSURARE

207. Crearea și menținerea bazelor de date ale echipamentelor de măsurare se pune în seama operatorului rețelei de transport și a operatorului rețelei de distribuție.

208. Operatorul sistemului de transport organizează o bază de date acumulate în rezultatul măsurărilor pe întreaga piață de energie electrică, în care sunt păstrate valorile măsurate din sistemul propriu și de la ceilalți operatori de sistem, pentru toate punctele de măsurare pentru care primește date, precum și valorile agregate și toate formulele de agregare utilizate în calcule direct de acesta.

209. Valorile măsurate sunt păstrate în baza de date măsurate pentru o perioadă minimă de cinci 5 ani.

210. Operatorul sistemului de transport este obligat să mențină baza de date a tuturor echipamentelor de măsurare instalate în punctele de măsurare de categoriile A (în cazul în care centrala electrică este racordată la rețeaua electrică de transport), B și C.

211. Operatorul sistemului de distribuție este obligat să mențină baza de date a tuturor echipamentelor de măsurare instalate în punctele de măsurare de categoriile A (în cazul în care centrala electrică este racordată la rețeaua electrică de distribuție), D și E.

212. În baza de date se păstrează informația pe toată durata de funcționare a echipamentelor de măsurare. Buletinele de verificare metrologică trebuie păstrate pe suport de hârtie în original sau

versiunea scanată/electronică - pentru echipamentele proprii și în copie - pentru echipamentele de măsurare, care aparțin consumatorilor finali.

213. În baza de date a echipamentelor de măsurare, gestionată de operatorul sistemului de transport sau de operatorul sistemului de distribuție, se includ cel puțin următoarele informații pentru fiecare echipament de măsurare luat separat:

- 1) codul de identificare a punctului de măsurare;
- 2) locația fizică, reprezentând punctul de racordare la rețelele electrice în care punctul de măsurare este instalat;
- 3) identitatea și caracteristicile tehnice ale echipamentului de măsurare instalat în punctul de măsurare;
- 4) periodicitatea de citire a datelor măsurate;
- 5) tipul indicațiilor care sunt înregistrate;
- 6) identitate părții în proprietatea căreia este echipamentul de măsurare;
- 7) valorile măsurate ale energiei active și reactive pe fiecare interval de dispecerizare colectate pe interval;
- 8) valorile calculate pe baza valorilor măsurate, procesate de operatorul de sistem;
- 9) valorile estimate și corectate sau înlocuite în cazul datelor lipsă sau greșite;
- 10) valorile care sunt transferate în scopul efectuării decontării;
- 11) tipul, numărul, anul de fabricație și parametrii contorului de energie electrică;
- 12) data instalării contorului de energie electrică;
- 13) data ultimei verificări metrologice a contorului de energie electrică;
- 14) tipul, numărul, parametrii și data instalării transformatoarelor de măsură;
- 15) data ultimei verificări metrologice a transformatoarelor de măsură;
- 16) data ultimului control al echipamentului de măsurare;
- 17) termenul de valabilitate a buletinului de verificare a contorului de energie electrică și a transformatoarelor de măsurare;
- 18) indicațiile echipamentelor de măsurare, citite lunar, cu referință la raportul de citire a indicațiilor;
- 19) cantitățile de energie electrică, calculate pentru perioadele de ieșire din funcțiune a echipamentului de măsurare;
- 20) data programării și programul utilizat pentru contoarele electronice de energie electrică;
- 21) alte date necesare operatorilor.

214. Operatorul sistemului de transport, la solicitarea furnizorilor și a operatorilor sistemelor de distribuție, pune la dispoziția lor informația detaliată din baza sa de date și asigură, totodată, accesul la baza de date în legătură cu indicațiile echipamentelor de măsurare.

215. Operatorul sistemului de distribuție pune la dispoziția consumatorilor finali și furnizorilor, cu care consumatorii finali au încheiat contracte de furnizare a energiei electrice, informația acumulată în baza sa de date cu privire la echipamentele de măsurare ale consumatorilor finali respectivi.

216. Operatorul sistemului de transport și operatorul sistemului de distribuție păstrează în bazele de date a echipamentelor de măsurare informația cu privire la indicațiile echipamentului de măsurare în format accesibil, pe un termen de 18 luni, iar arhiva - pe o perioadă de 5 ani.

Secțiunea 12

SISTEMUL AUTOMATIZAT DE MĂSURARE A ENERGIEI ELECTRICE

217. În scopul facilitării obținerii datelor cu privire la fluxurile de energie electrică tranzacționată pe piața de energie electrică, operatorii de sistem sunt obligați să utilizeze sisteme automatizate de măsurare a energiei electrice.

218. Sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice este în administrarea operatorului de sistem, iar furnizorul de energie electrică este în drept să acceseze informațiile ce țin de consumatorii finali cu care furnizorul respectiv are încheiate contracte de furnizare a energiei electrice. În caz de necesitate, producătorii și consumatorii finali instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua electrică de transport trebuie să pună la dispoziția operatorului rețelei de transport spațiile necesare pentru instalarea contoarelor de energie electrică și a altor echipamente necesare pentru crearea sistemului automatizat de măsurare a energiei electrice.

219. Sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice trebuie să asigure acumularea, cu o periodicitate de cel puțin odată pe zi, și înregistrarea sincronă a indicațiilor orare ale contoarelor de energie electrică direct sau prin intermediul altor echipamente.

220. Sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice trebuie să includă instalații de semnalizare care ar permite alertarea promptă a operatorului de sistem în cazul ieșirii din funcțiune a componentelor sistemului dat.

221. Pentru citirea datelor se utilizează parole de acces. Contoarele de energie electrică și alte echipamente prin intermediul cărora se citesc indicațiile contoarelor de energie electrică trebuie să înregistreze tentativele de citire cu parole incorecte.

222. Comunicarea datelor nu trebuie să afecteze performanțele de măsurare ale contoarelor de energie electrică și ale altor echipamente prin intermediul cărora se citesc indicațiile contoarelor de energie electrică.

223. Operatorul de sistem întreprinde toate măsurile de remediere cât mai urgentă a defectelor din sistemul automatizat de măsurare a energiei electrice.

Secțiunea 13

DISPOZIȚII SPECIALE ȘI TRANZITORII

224. La centralele electrice existente la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, în scopul măsurării energiei electrice utilizată pentru necesitățile proprii și de gospodărire, se permite utilizarea schemei de conectare a contoarelor electronice de energie electrică prin intermediul a două transformatoare de curent.

225. Echipamentele de măsurare instalate în orice punct de măsurare, după modificare, înlocuire sau ieșire din funcțiune trebuie să corespundă cerințelor prezentului Regulament.

226. Operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție sunt obligați să accepte propunerile consumatorilor noncasnici de a instala echipamente de măsurare cu caracteristici tehnice mai bune decât cele stabilite în prezentul Regulament, costurile aferente fiind suportate de consumatorul noncasnic.

227. Dacă operatorul de sistem și producătorul nu pot stabili pe cale amiabilă cantitatea de energie electrică neînregistrată sau înregistrată incomplet, părțile se adresează Agenției pentru examinarea neînțelegerii pe cale extrajudiciară. Agenția emite decizii obligatorii, care pot fi contestate în instanța de contencios administrativ, în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova.

228. Operatorul sistemului de transport, operatorii sistemelor de distribuție nu vor ține cont de cantitățile de energie electrică înregistrată de contoarele electronice de energie electrică drept energie electrică intrată în rețeaua electrică de transport din rețeaua electrică de distribuție în următoarele cazuri:

- 1) dacă lipsesc instalațiile de generare a energiei electrice, racordate la rețeaua electrică de distribuție;
- 2) dacă în perioada de facturare instalațiile de generare a energiei electrice, racordate la rețeaua electrică de distribuție au staționat;
- 3) dacă liniile electrice aeriene și cablurile electrice de toate nivelurile de tensiune se află sub tensiune de protecție și prin ele nu se transmite energie electrică.

229. Operatorul sistemului de distribuție este în drept să blocheze intrările contorului electronic de energie electrică, prin intermediul cărora se înregistrează energia electrică intrată în rețeaua electrică de distribuție din instalația de utilizare, dacă consumatorul final nu deține instalații de generare a energiei electrice.

230. Toate punctele de măsurare, pentru care au fost emise avize de racordare până la momentul intrării în vigoare a prezentului Regulament, îndeplinesc condițiile prevăzute de avizul de racordare.

231. Echipamentele de măsurare din punctele de măsurare de categoria C care nu corespund cerințelor prezentului Regulament, se înlocuiesc cu cele corespunzătoare până la finele anului 2022.

232. Echipamentele de măsurare din punctele de măsurare de categoria D care nu corespund cerințelor prezentului Regulament se înlocuiesc până în 2025.

233. Pentru punctele de măsurare din categoria E care nu corespund cerințelor prezentului Regulament, se înlocuiesc cu cele corespunzătoare până la finele anului 2030.

234. Pentru consumatorii ce au preconizat procedura de schimbare a furnizorului pentru locurile de consum, este obligatoriu respectarea cerințelor prezentului Regulament.

PROCES-VERBAL
de dare în exploatare a echipamentului de măsurare
nr. _____ din _____

Operatorul de sistem _____

Utilizatorul de sistem _____

(NLC, denumirea organizației/numele și prenumele)

Adresa _____
(Adresa poștală, telefon)

A fost instalat echipamentul de măsurare:

Contor electric: _____ Tipul _____

Nr. de fabricație _____ Indicațiile _____

Data verificării de stat _____ Sigiliul verificatorului metrolog _____

Sigiliul Operatorului de sistem nr. _____

Sigiliul Operatorului de sistem aplicat la cutia de protecție nr. _____

Tensiunea, V _____ Curentul, A _____

Transformatoare de curent (TC):

TC Tip _____ faza A _____ B _____ C _____

(nr. de fabricație pentru fiecare fază)

Tensiunea nominală, kV _____ Curentul nominal, A _____

(primar/secundar)

Verificarea de stat _____ Raport de transformare _____

Sigiliul Operatorului de sistem nr. _____

Transformatoare de tensiune (TT)

TT Tip _____

(Tip și nr.de fabricație)

Tensiunea nominală, kV _____

(primară/secundară)

Verificarea de stat _____ Raport de transformare _____

Sigiliul Operatorului de sistem nr. _____

Semnăturile Parților

Utilizatorul de sistem (reprezentantul utilizatorului de sistem) _____

(numele, funcția, semnătura)

Personalul Operatorului de sistem _____

(numele, funcția, semnătura)

Telefon de contact al Operatorului de sistem: _____

Notă: Procesul-verbal se întocmește în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte, și se semnează de utilizatorul de sistem și de operatorul de sistem. Operatorul de sistem este în drept să includă în procesul-verbal și alte date.

Anexa nr.2
la Regulamentul privind măsurarea energiei electrice
în scopuri comerciale
aprobat prin Hotărârea ANRE
nr..... din

DURATA DE UTILIZARE
de către consumatorii casnici a receptoarelor electrice pentru
facturarea în paușal a consumului de energie electrică

Nr. d/o	Receptoare electrice	Durata de utilizare lunară, ore	
		iarna	vara
1	2	3	4
1.	Becuri electrice montate în încăperile de locuit, holuri, scări interioare ale apartamentelor și în bucătăriile din apartamente	180	90
2.	Becuri electrice montate în anexele apartamentelor (cămări, băi, WC, alte)	50	30
3.	Becuri pentru iluminatul interior în încăperi sau în locuri unde becurile funcționează toată noaptea	360	180
4.	Becuri pentru iluminatul scărilor din imobilele cu instalații delimitare a funcționării	360	180
5.	Becuri pentru iluminatul scărilor din imobilele fără instalații de limitare a funcționării	360	180
6.	Becuri pentru iluminatul interior permanent (zi și noapte)	720	720
7.	Becuri pentru iluminatul exterior	360	180
8.	Fiare de călcat	15	15

9.	Reșouri electrice	90	90
10.	Mașină electrică (plită de gătit instalată conform proiectului)	90	90
11.	Aspirator de praf	10	10
12.	Mașină clasică de spălat rufe	12	12
13.	Mașină automat de spălat rufe	30	30
14.	Radiator electric(calorifer, aerotermă)	300	-
15.	Mașină de spălat vase	30	30
16.	Pernă electrică	50	10
17.	Prăjitor de pâine	15	15
18.	Uscător de păr	5	5
19.	Ondulator de păr	5	5
20.	Mașină de ras	5	5
21.	Râșniță pentru cafea	5	5
22.	Filtru de cafea	5	5
23.	Mixer	5	5
24.	Ventilator pentru bucătărie	-	30
25.	Ventilator pentru cameră	-	30
26.	Frigider fără termostat	360	720
27.	Frigider cu termostat	90	180
28.	Congelator	90	180
29.	Boiler	180	90
30.	Pompă electrică (indiferent de tip) pentru irigații	-	210
31.	Pompă electrică pentru apa potabilă	30	30
32.	Ciocan sau pistol de lipit	10	10
33.	Aparat de sudat	20	20
34.	Încălzitor instantaneu adaptat la robinet	50	50
35.	Aparat de radio, indiferent de tip	180	180
36.	Picup, indiferent de tip	20	20
37.	Casetofon	20	20
38.	Aparat TV	150	120
39.	Mașină de cusut electrică	15	15
40.	Termoplonjor	10	10
41.	Aparat de vibromasaj	10	10
42.	Vibrator pentru acvariu	20	20
43.	Încălzitor pentru acvariu	20	20
44.	Storcător de fructe	10	10
45.	Videocasetofon	150	120
46.	Orgă de lumini	20	20
47.	Antenă TV de cameră cu amplitudine	720	720
48.	Calculator personal	150	150
49.	Aparat cu raze ultraviolete	10	10
50.	Hotă electrică	60	60
51.	Aparat de mărit imagini fotografice	5	5
52.	Aparat de uscat fotografii	5	5
53.	Gril electric	5	5
54.	Diaproiector	5	5
55.	Mașină electrică de tocat carne	5	5
56.	Mașină electrică de scris	5	5
57.	Burghiu electric	5	5

58.	Cuptor electric	30	30
59.	Fereastră electric	10	10
60.	Strung electric	10	10
61.	Stație de emisiune și recepție	10	10
62.	Ionizator de aer	10	10
63.	Mașină de tocat nutreț	30	30
64.	Trafoară electric	10	10
65.	Climatizor	-	150
66.	Pulverizator, instalație electrică de pulverizat vopsea	10	10
67.	Cască electrică pentru coafat	10	10
68.	Aparat de lustruit parchetul	10	10
69.	Ladă frigorifică, teighea	100	200
70.	Derulator de casete (audio, video)	5	5
71.	Motorul antenei parabolice	720	720
72.	Cuptor cu microunde	20	20
73.	Aparat electric de remaiat ciorapi	5	5
74.	Robot electric	10	10
75.	Alte receptoare electrice	Sunt stabilite de către Furnizor, în comun cu Consumatorul, în funcție de regimul de lucru	

Notă: Luni de iarnă se consideră lunile octombrie-martie inclusiv, iar restul lunilor – luni de vară.